Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 97 (9343). | • 1988 йил 18 май • чоршанба • | Баҳоси 3 тийин.

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига

ШАХСИЙ СОВҒА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахтидаги 127-автокорхонада Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини шахсий совғалар билан кутиб олиш юзасидан бошланган мусобақа кун сайин қизимоқда. Беллашув иштирокчилари сафига янги-янги шофёрлар, ремонтчилар ва бошқа касб эгаси бўлган транспортчилар қўшилмоқдалар.

Ҳайдовчилардан Б. Абдуқодиров, С. Ҳамидхўжаев, А. Собиров, Т. Муродхўжаевлар конференция очиладиган кунни уч йиллик топшириқни бажариш билан нишонлаш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам ишлари самарали бўлмоқда. Автомашиналарни ҳар доим соз ҳолда сақлаш туфайли вақтдан унумли фойдаланмоқдалар. Айрим кунлари юк ташиш смена нормасини 150 процентга етказиб адо этишяпти.

Илғорлар ташаббусига қўшилган ўнлаб ремонтчи-слесарлар ҳам меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Айниқса, Акмал Усмонов, Ҳожиакбар Ғуломов, Тоҳир Мўминов, Владимир Морозов кабилар шахсий мажбуриятларини шараф билан уддаламоқдалар. Уларнинг ўртача иш кўрсаткичлари 130 процент атрофида бўлмоқда.

Умуман, корхона шофёрлари биринчи ярим йилликда пландагига қўшимча ками билан 5 минг тонна халқ хўжалиги юкларини ташиб бериш тўғрисидаги ваъдаларини муваффақиятли уддаламоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

ПАРТИЯ САФЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК, ҚАЙТА ҚУРИШГА КЎПРОҚ ҲИССА ҚЎШАЙЛИК

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ XI ПЛЕНУМИДАН

Илгари хабар берилганидек, 14 майда Тошкент область партия комитетининг XI пленуми бўлди.

Пленумда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. АЛИМОВ КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида»ги қарорини бажаришга доир область партия комитети VII пленуми қарорлари қандай бажарилаётганлиги ҳақида ахборот берди.

КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида» қабул қилган қароридан сўнг бир йил ўтди, — деди докладчи. — Чуқур ўйлаб, ўрганиб ва муҳокама қилингандан сўнг қабул қилинган ана шу қарорда қайта қуриш бўйича биз кўраётган тадбирлар етарли изчил бўлмаганлиги, маънавий муҳитни соғломлаштиришга, область экономикаси самарадорлигини ошириш ва социал тараққиётига етарли даражада таъсир кўрсатмаганлиги таъкидланганди. Аксарият нуқсонлар область партия ташкилотининг принципиал позициядан чекинганлиги туфайли содир бўлган эди. Бу партия сафларини шакллантиришда хатоларга йўл қўйилганлиги, партия сафларини ўстиришни жадаллаштириб, уни механик тарзда тартибга солиб турилганлиги, партия сафларига нолойиқ унсурлар кириб қолганлиги, коммунистларни ғоявий-ахлоқий тарбиялашдаги нуқсонлар билан бевосита боғланган эди.

КПСС Марказий Комитети қарорини амалга ошириш янгича ёндашишни ва қарорлар қабул қилишни талаб этди. Шу нарса равшан эдики, олдимизга қўйилган **вазифаларни фақат бошланғич партия ташкилотларига таяниб, коммунистлар ижодий активлигини ривожлантириш йўли билангина бажариш мумкин.** Ана шундан келиб чиқиб, Марказий Комитетнинг қарори область, шаҳар, район партия комитетларининг пленумларида, коммунистларнинг йиғилишларида манфаатдорлик билан муҳокама қилинди. Турли категория партия ва идеологик активлар билан, партия ветеранлари, ёш коммунистлар, партия комитетлари ва ташкилотларининг секретарлари билан бир қатор учрашувлар, мунозаралар, суҳбатлар ўтказилди.

Коллектив тарзда изланиш, турли фикрлар ва таклифларни таққослаш ва ҳисобга олиш натижасида ўзингизга маълумки, КПСС Марказий Комитети қарорини бажариш юзасидан **тадбирларнинг комплекс плани** вужудга келди. У область партия комитетининг VII пленумида тасдиқланди. Шаҳар, район партия комитетларида, бошланғич партия ташкилотларида айнан шунга ўхшаш планлар ишлаб чиқилди.

Шуни таъкидлаш муҳимки, бу ҳужжатларда **тадбирлар системаси белгиланди.** Бу системада қуйидаги асосий йўналишларни ажратиб кўрсатиш мумкин:

биринчи — партия сафларини жадал ўстиришни, механик тарзда тартибга солиб туришни тўхтатиш, партия сафларини тўлдириш ва КПСС аъзолигига кандидатлар билан ишлаш практикасини партияга танлаб олишнинг икки йиллик системасини жорий қилиш йўли билан қайта қуриш;

иккинчи — партия сафларини мустаҳкамлаш ва соғломлаштириш, уларни номуносиб унсурлардан тозалаб бориш, коммунистлар аттестацияси асосида жанговарликни ошириш;

учинчи — коммунистлар ғоявий-ахлоқий тарбиясининг форма ва методларини янгилаш, бунда партия ўқуви, лекция пропагандаси, оммавий-сиёсий ишларни қайта қуриш.

Партия комитетлари ва ташкилотлари ишлаб чиқилган программани амалга ошира бориб, уни партия XXVII съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини бажариш билан, демократия ва ошкораликни кенгайтириш, кадрлар сиёсатини янгилаш, туб иқтисодий ислоҳот асосида совет жамияти ҳаётининг ҳамма соҳаларини қайта қуриш йўлини ўтказиш билан пухта боғлаб олиб боришга интилмоқдалар.

Биз партия ташкилотларининг ижодий кучларини уйғотишга маълум даражада муваффақ бўлдик. Кўпгина коммунистлар жонли ташкилотчилик ва сиёсий фаолиятга қизиқиб қарай бошладилар. Лекин иккинчи томондан КПСС Марказий Комитети қарорини бажариш устидаги иш бизнинг заиф томонларимизни, ташкилий-партиявий ишни йўлга қўйишдаги камчилик ва нуқсонларимизни аниқлаб берди.

Буларни бартараф этиш йўллари тўғрисида шу йил февраль ойида бўлган область илмий-амалий конференциясида муфассал гаплашиб олинди. Бу конференция, Тошкент олий партия мактаби ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти билан биргаликда ташкил қилинган эди. Ўйлаймизки, бу мунозара бугун давом эттириладди, пленум қатнашчилари белгиланган тадбирлар қандай амалга оширилаётганлиги ҳақида ўз фикрларини айтадилар, таклифлар киритадилар. М. С. Горбачев яқинда областимизда бўлган вақтида таъкидлаб ўтганидек, бугунги кунда биздан ишларнинг аҳволини объектив баҳолаш, жиддий партиявий таҳлил қилиш талаб қилинади.

Қилинган ишлар тўғрисида гапирганда шуни таъкидлаш лозимки, Марказий Комитет қарорини бажариш юзасидан амалга оширилган дастлабки тадбирлардан бири **партия сафлари ўсишини жадаллаштиришни тўхтатиш, партияга қабул қилинаётганларнинг сифат ва сон составини обком томонидан қатъий тартибга солиб туришни бекор қилиш, бу масалаларда шаҳар, район партия комитетларига мустақиллик беришдан иборат бўлди.** Партия комитетлари ва ташкилотларига партияга танлаб олиш ишига бирмунча пухта ўйлаб ёндашиш, асосий эътиборни партия сафларини тўлдиришнинг сифатига қаратиш, партияга кираётганларни чуқур ўрганиш ва текшириш имкони берилди. Дастлабки натижалар шуни кўрсатмоқдаки, партияга қабул қилиш икки-уч баравар қисқарди, лекин бу партия ишининг савиясига салбий таъсир қилмади. Бу ерда партия сафларининг жанговарлиги, уларнинг сони билан эмас, балки сифати билан белгиланади, деган ленинча таъриф яна бир бор тасдиқланди.

Партия комитетлари ва ташкилотлари партияга ҳар бир янги аъзонинг қабул қилиниши конкрет сиёсий, ташкилий-хўжалик вазифаларини ҳал этиш имконини бериши керак, деган фикрдан келиб чиқмоқдалар. Чунончи, Пискент районидаги «Гулистон» колхозининг партия ташкилоти колхоз аъзоси Г. Машаровани партияга қабул қилаётганда конкрет мақсадни назарда тутди, яъни унинг шахсий фазилатларидан ишлаб чиқаришнинг қолоқ бўғинида партия таъсирини кучайтиришда фойдаланишни ўйлади. Партком ташаббуси билан ўртоқ Г. Машарова қолоқ бригадага ишга юборилди. У ўзининг шахсий намунаси, актив ҳаётий позицияси билан ёшлар коллективини жипслаштира олди, бу коллективни аҳиллик билан ишлашга сафарбар этди. Натижада бригада районда биринчи бўлиб 1987 йилги пахта тайёрлаш планини бажарди. Г. Машарованинг ўзи саккиз тонна пахта терди.

Партияга қабул қилинаётганларнинг сиёсий ишчанлик ва ахлоқий фазилатларини ўрганишга областнинг йирик партия ташкилотларида жорий этилган партияга танлаб олишнинг икки йиллик системаси ижобий таъсир қилмоқда. Пленум арафасида сайлаб қўйиладиган партия органлари аъзоларидан анкета сўрови қилинганда шу нарса маълум бўлдики, сўралганларнинг 87 проценти бундай практикани қўллаб-қувватлаб, уни янада ривожлантириш ҳақида фикр билдирди. Шуни таъкидлаш кераккки, ўз тақдирини партия билан боғлашни истаган шахсларни дастлабки танлаб олиш элементлари у ё бу даражада область партия ташкилоти фаолиятида илгари ҳам бор эди. Икки йиллик системани жорий қилиш эса мавжуд тажрибани умумлаштириш, партия сафларини кенгайтириш базаси борасидаги ишларни тартибга солишга имкон берди. Шуни уқтириш лозимки, «икки йиллик» деган сўз шартлидир. Ҳаммаси конкрет партия ташкилоти ва конкрет инсонга боғлиқдир. Агар партияга кираётганларни коллективда кўп йиллар давомида билиб келган бўлсалар номзодни маълум топшириқлар бериш билан уч-тўрт ойлик текширувдан сўнг ҳам қабул қилиш мумкин. Айни вақтда партия ташкилоти ўрганиш муддатини лозим топса, бир йилдан ортиқроқ вақтга ҳам чўзиши мумкин. Бу ерда энг муҳими ишда системалиликни таъминлашдир. Бунга эришилаётган жойларда икки йиллик система партияга кириш учун энг муносиб шахсларни танлаб олишнинг таъсирчан воситаси бўлиб қолмоқда.

Бу борада Октябрь район партия ташкилотининг иши характерлидир. Район партия комитетининг партияга танлаб олишнинг икки йиллик системаси моҳияти, мақсадлари ва вазифаларини тушунтириш юзасидан қатъият билан олиб борган ишлари натижасида коммунистларда ўз партия ташкилотлари сифат составини таҳлил қилишга қизиқиш кучайди. Улар партияга киришга тайёрланиш учун резервга олинаётган шахсларга нисбатан талабчанлик билан ёндашадиган бўлиб қолдилар, уларни бирмунча қизиқиш ва манфаатдорлик билан муҳокама қила бошладилар. Чунончи Марказий телеграф коммунистлари таклиф қилинган тўққиз номзоддан тўрт нафарини қайтардилар. Метрополитен партия ташкилотида олти кишидан икки нафаригагина ишонч билдирдилар, бадиий буюмлар фабрикасида кўрсатилган номзодларнинг ярмини рад қилдилар.

Ўтган давр шуни кўрсатдики, партияга танлаб олишнинг икки йиллик системасидан партия сафлари сифат составини тартибга солиш механизмида муҳим бўғин сифатида фойдаланиш мумкин. Кўпгина шаҳар, район партия комитетлари коммунистлар составини чуқур таҳлил қилиш асосида партия сафларини тўлдиришга ўтдилар, бу ишлаётганлар составига мувофиқ келиши учун ҳаракат қилмоқдалар. Мисол учун Ғалаба район партия комитетида партияга киришга тайёрланаётганларни ўрганиш учун 170 номзоддан бошланғич партия ташкилотлари таклифлари асосида комплектланган резерв мавжуддир. Уларнинг социал ва миллий состави меҳнат билан банд бўлган аҳоли структурасига тахминан тўғри келади.

Умуман областда ўтган йилнинг иккинчи ярми ва бу йилнинг тўрт ойи ичида ўрганилгандан сўнг икки йиллик система доирасида 900 дан ортиқ киши КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинди, уларнинг аксарияти партияга киргунгача конкрет, жиддий топшириқлар билан синаб кўрилди.

Бироқ бу жуда муҳим жонли иш ҳамма жойда ҳам етарли даражада самарали қўлланмаяпти. Область партия комитети, унинг бюроси, бўлимлари, партия комитетлари ва ташкилотлари куч-ғайратини янгича йўналишларни изчиллик билан жорий қилинишига тўлиқ равишда сафарбар этмадилар, қабул қилинган қарорлар ҳамма вақт ҳам етарлича ташкилотчилик иши билан мустаҳкамланмаяпти. Масалан, Бекобод районидаги Далварзин пахта заводи партия ташкилотида партияга танлаб олишнинг икки йиллик системасини қуйидагича тушунмоқдалар. Заводда ишлаётганлар орасида 80 процентни ишчилар, 20 процентни хизматчилар ташкил қилади. Партия ташкилоти составида эса тамомила тескари манзарани кўрамиз. Ишлаётган коммунистларнинг 75 проценти хизматчилар бўлиб, фақат тўртдан биригина ишчилардир. Бундай шароитда партия ташкилоти ишчилар орасидан муносиб кишиларни партияга қабул қилиш билан ўз сафини тўлдиришга биринчи даражали эътибор бериши керак

(Давоми 2-бетда).

ИШЛАРИДАН КОЛЛЕКТИВ МАМНУН

ЧИРЧИҚДАГИ 15-автотранспорт корхонаси бош инженери Николай Иванович Приходько коллективнинг илғор ишчилари ҳақида гапирар экан, ремонтчи-слесарлар бригадаси бошлиғи Бекир Асанович Аджи-Али номини биринчилар қаторида тилга олди.

— Бекир Асанович ўн бир йилдан бери коллективимизда меҳнат қилади,— деди у.— Унинг етакчилигидаги бригада аъзолари ремонт қилган автобуслар ҳамиша муддатида яхши баҳолар билан қабул қилиб олинади.

Б. Аджи-Али Совет Армияси сафидан қайтгач, шу коллектив сафига қўшилган эди. Ишлаш билан бирга индустриал техникумда ҳам таҳсил олди. Ўқув юртини тугатгач, уни бригадирликка тайинлашди. Бригадада саккиз киши ишлайди. Уларнинг ҳар бири ўз касбини пухта ўзлаштиришган.

Кейинги йилларда корхонада, хусусан улар меҳнат қилаётган участкада кўплаб ўзгаришлар рўй берди. Янги ускуналар ўрнатилди, сермеҳнат жараёнлар механизациялаштирилди. Натижада ремонтчиларнинг иш шароитлари яхшиланди. Шу туфайли уларнинг меҳнат унумдорлиги, ремонт сифати ҳам ортиб боряпти.

Бригада аъзоларининг ишидан коллектив мамнун бўлмоқда. Бу илғор коллектив аъзолари шу кунларда Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун ўзаро меҳнат беллашувини авж олдириб ишлашмоқда.

И. ЗИМИН,
меҳнат ветерани.

Олмалиқ гилам фабрикаси маҳсулотларининг харидоргирлиги ортмоқда. Шуни ҳисобга олиб корхонада уч сменали иш графиги жорий этилди. Бу меҳнат унумдорлигини тўрт процент ошириш имконини берди. Маҳсулот сифатини яхшилаш ва ассортиментини кенгайтиришда ҳам муайян ютуқларга эришилди. Суратда: гилам тўқувчилар Р. Кривова ва З. Раҳматовалар иш устида. Улар нормани доим ошириб бажаришяпти.

Г. Пун фотоси.
(ЎзТАГ).

ИРРИГАЦИЯ: КАТТА ЎЗГАРИШЛАР ДАВРИ

16 май куни Гулистон шаҳрида бўлиб ўтган тантанали йиғилиш «Туркистондаги суғориш ишларига 50 миллион сўм ажратиш ва шу ишларни ташкил этиш тўғрисида»ги Ленин Декретининг 70 йиллигига бағишланди. Йиғилишда республика сув хўжалиги ва қишлоқ хўжалигининг ходимлари, олимлар ва мутахассислар, республика партия ва совет органлари, жамоатчилик вакиллари қатнашдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов очди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Х. Жўрабеков «Ўзбекистонда ерларни суғориш ва ўзлаштириш тўғрисидаги Ленин плани йўлидан 70 йил» мавзуида доклад қилди.

В. И. Ленин РСФСР Халқ Комиссарлари Совети Декретини имзолаган кундан бери ўтган етмиш йил ичида республиканинг сув хўжалиги катта ва мураккаб йўлни босиб ўтиб, халқ хўжалигининг юксак даражада тараққий этган тармоғига айланганлиги айтиб ўтилди.

Бугунги кунда Ўзбекистондаги суғориладиган ерлар 4 миллион гектардан ошади. Деҳқончилик жами маҳсулотининг 97 проценти шу ерларда етиштирилмоқда. Сув хўжалиги ташкилотлари 25 та сув омборига, 200 минг километр суғориш каналларига хизмат қилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1966 йил май Пленумидан кейин мелиорация ва сув хўжалигини ривожлантириш билан боғлиқ тармоқларда ялпи маҳсулот етиштириш 2,4 баравар ортди. Бу —аҳоли сони 10,2 миллондан 18 миллион кишига кўпайгани ҳолда, республикада аҳоли жон бошига миллий даромад қарийб 1,8 баравар кўпайишига талай даражада ёрдам берди.

Шу билан бирга республикада суғоришнинг мавжуд ички резервлари ва имкониятларидан қониқарсиз фойдаланилмоқда, деб таъкидланди йиғилишда. Суғорма деҳқончилик сифат жиҳатидан янги даражага чиқишини таъминловчи муҳим масалалар суст ҳал этиляпти. Кўп йиллар мобайнида асосий маблағлар бўз ерларни ўзлаштиришга, янги совхозлар тузишга сарфланиб келди-ю, суғориладиган ерларнинг самарадорлигини ошириш вазифаси эса иккинчи даражали ишлар қаторига тушириб қўйилди.

Республика Компартиясининг XXI съезди ана шу нуқсон ва хатоликларни тўғри кўрсатиб берди. Ўзбекистонда суғорма деҳқончиликнинг ривожланиши экстенсив йўлдан борганлиги айтилди. Бу эса мавжуд сув ресурсларининг амалда ниҳоятда камайиб кетишига, Орол денгизи районида экологик вазият бузилишига олиб келди.

Мелиоратив системалар сифатининг пастлиги, хўжасизлик натижасида суғорма ерларнинг анчасидан тегишли самара олинмаяпти. Хўжалик ички суғориш ва коллектор-зовур тармоқлари дуруст ишлатилмаяпти. Мелиорацияда фан-техника тараққиёти ютуқлари ниҳоятда суст жорий этилмоқда. Олимлар ва инженерлар ирригаторлардан катта қарздор бўлиб қолдилар.

Ҳозир республикада бир гектар ерни суғоришга нормадаги 10—11 минг куб метр ўрнига йилига ўрта ҳисобда 14 минг куб метр сув сарфланмоқда. Суғориш методларининг номукаммаллиги туфайли далаларда айниқса кўп сув исроф бўлмоқда. Амалда синовдан ўтган самарали қайишқоқ шланг ёрдамида нов ариқлар, ёмғирлатиш машиналаридан чоғроқ участкалардагина фойдаланилмоқда.

Мирзачўл, Жиззах, Қарши чўлларининг, Қоравулбозор массивининг қўриқ хўжаликларида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резерви бор. Бугунги кунда шундай майдонларнинг ярим миллион гектарга яқини бераётган ҳосил лойиҳадагидан анча оз. Бўз ерларда барпо этилган хўжаликларда социал-маиший аҳамиятдаги объектлар қуриш ўзлаштирилаётган майдонлар ҳажмидан анча орқада.

Бугунги кунда мелиорация ишлари қайтадан кўриб чиқилди. Партия XXVII съездининг қарорига, КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё республикалари табиий-иқтисодий потенциалидан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги тўғрисидаги қарорига мувофиқ сув хўжалиги қурилишида инвестиция сиёсати кескин ўзгартирилди. Бундан буён капитал маблағларнинг 70 процентдан кўпи олдиндан фойдаланиб келинган ерларни комплекс равишда реконструкция қилишга сарфланади. Сувни тежаш учун қатъий кураш олиб борилмоқда, мавжуд мелиорация фондини интенсив равишда ишлатиш йўлга қўйилмоқда.

Маблағларнинг асосий ҳажми соҳани техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлашга, такомиллашган зовур системаларини қуриш, каналлар, коллекторларни комплекс равишда реконструкция қилишга сарфланмоқда. Сув хўжалиги ташкилотларининг пировард натижа учун масъулиятини ошириш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Ирригаторлар орасида хўжалик ҳисобидаги муносабатлар жорий этила бошланди, сувга ҳақ тўлаб фойдаланишни жорий этиш тажрибаси ўтказилмоқда.

САНИИР илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг, Амударё ва Сирдарё республикалараро ҳавза бошқармаларининг тузилиши катта ташкилий тадбирлардан бўлди. Сувни тежайдиган технологиялар ишлаб чиқилди ва улардан амалда фойдаланила бошлади.

1991 йилгача юз минг гектардан зиёд суғориладиган ерларни реконструкция қилиш, қарийб 350 минг гектар ерда мукаммал зовур системаларини қуриш, яна шунча майдонда илғор технология ва суғориш техникасини жорий этиш кўзда тутилган.

Сирдарё сув ресурсларини автоматлаштирилган бошқариш системаси шу йилиёқ 500 миллион куб метр сувни тежаш имконини беради.

Сувни тежайдиган тадбирлар Амударё этакларида алоҳида аҳамият касб этади. Дельта қуйи қисмида ҳамда Орол денгизининг суви қочган тубида табиатни муҳофаза қилиш тадбирлари амалга оширила бошлади.

Ҳозир халқ хўжалигида жорий этилаётган янги иқтисодий механизм давлат ирригация системаларидан хўжаликлар олаётган сувга ҳақ белгилашни қатъий талаб қилмоқда. 1991 йилдан бошлаб ҳамма ерда шундай тадбир жорий этилади. Бу эса сувга омилкорлик билан муносабатда бўлишга, техника тараққиётини ривожлантиришга кўмак беради.

Ҳозир Ўзбекистонда суғориладиган ер самарасини кўпайтиришдан кўра муҳимроқ муаммо йўқ бўлса керак. Уни ҳал этиш совет кишилари турмуш даражасини муттасил ошириб боришдан иборат партия фаолиятининг олий мақсадига эришишга бевосита боғлиқдир. Республикада мелиорация ишларини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтармай туриб, бу мақсадга эришиб бўлмайди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. И. Огарок, Қ. Саликов, П. Ҳабибуллаев, Б. Ф. Сатин, В. А. Хайдуров, СССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари В. Ф. Моховиков қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ЎҚИТУВЧИСИНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

Шу май кунлари совет педагогикасининг асл вакиллари Ўзбекистон пойтахтига тўпланишди. 17 май куни Санъат саройида «Таълим-тарбия жараёнини ташкил этишнинг асосий формаси бўлмиш дарс самарадорлигини ошириш» мавзуидаги VIII Бутуниттифоқ педагогика кенгаши тантанали равишда очилди. Унда Совет Иттифоқининг турли жойларидан келган мингга яқин ўқитувчи, олим, халқ таълими ташкилотчилари қатнашмоқдалар.

Кенгашни ташкилот комитетининг раиси, СССР Педагогика фанлари академиясининг вице-президенти А. А. Бодалев очди.

КПСС Марказий Комитети 1988 йил февраль Пленуми қарорлари асосида совет педагогларининг вазифалари тўғрисида СССР халқ маорифи давлат комитетининг раиси Д. А. Ягодин доклад қилди.

Мамлакатимизда авж олиб кетган ўз миқёси ва аҳамияти жиҳатидан зўр қайта қуриш ёш авлодга таълим ва тарбия беришга янгича ёндашувларни талаб қилади, деб таъкидланди кенгаш очилиши пайтида. Социализм тақдирининг ўзи мактабнинг қандай бўлишига боғлиқ.

Яқин йилларда бутун халқ таълими системаси тубдан қайта қурилиши лозим. Мактаб мустақил бўлиб қолиши, унинг бутун турмуши ва фаолияти демократик негизларга қурилиши керак. Ўқитувчилар, мактаб ўқувчилари, ота-оналар орасидан сайлаб қўйиладиган кенгаш мактабдаги асосий бошқарув органи бўлиши лозим. Кенгашга директор бошчилик қилади ва унга тўла-тўкис ҳисобот бериб туради.

Ўринсиз равишда ошириб юборилган ўқув программаларини қисқартириш ҳар бир боланинг шахсий қобилиятларини тўлиқроқ намоён этишига имкон беради. Икки сўнгги синфда ўрганиладиган предметлар сони 11 тадан 5 тагача туширилиши таклиф қилинади. Она тили ва адабиётгина мажбурий бўлади. Қолган фанларни ўқувчи ўз қизиқиши ва қобилиятларига қараб танлаб олади.

Мактаб билан ҳунар-техника билим юрти ўртасида вужудга келган муносабатлар тубдан ўзгартирилади, шу пайтга қадар энг заиф ва интизомсиз ўқувчилар ҳунар-техника билим юртларига юборилар эди.

Мамлакатимиздаги халқ таълими системасини қайта қуришнинг бир қанча бошқа жиҳатлари ҳақида ҳам гапирилди.

Кенгашни очиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар Р. Н. Нишонов, Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, П. В. Догонкин, Ғ. Ҳ. Қодиров, П. Ҳабибуллаев, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Б. Ф. Сатин қатнашдилар.

VIII Бутуниттифоқ педагогика кенгашининг қатнашчилари тўрт кун давомида саккиз секцияда ишлайдилар, Тошкент шаҳри ва областининг мактабларини, ҳунар-техника билим юртларини бориб кўрадилар, Низомий номидаги Тошкент педагогика институтида, республика педагогика фанлари илмий тадқиқот институтида, бошқа муассасаларда бўладилар. Педагогиканинг энг муҳим муаммоларига бағишланган «давра суҳбати»нинг бир неча мажлисини ўтказиш режалаштирилган.

(ЎзТАГ).

МАРҲАБО, КИНОФЕСТИВАЛЬ!

Ҳозирга қадар 83 мамлакат, бешта халқаро ва миллий ташкилотларнинг вакиллари Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари X халқаро кинофестивалида қатнашишга қарор берганликларини таъкидладилар. Уч қитъа киноанжумани 24 майдан 30 майгача Тошкентда ўтади. Чилининг таниқли режиссёри Мигель Литтин бошчилик қиладиган жюри состави ҳам маълум.

Фестиваль ташкилот комитетининг Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида шулар маълум қилинди. Мажлисни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. У. Султонова олиб борди.

Кино санъатининг бўлажак байрамига тайёргарлик тўғрисида бир қанча министрликлар ва идоралар, шаҳар ижроия комитети раҳбарларининг ахборотлари тингланди. Фестивалнинг бош рассоми шаҳар, меҳмонхоналар, кинотеатрлар қандай безатилаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ САФЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК, ҚАЙТА ҚУРИШГА КЎПРОҚ ҲИССА ҚЎШАЙЛИК

(Давоми. Боши 1-бетда).

эди. Бироқ бу ерда резерв рўйхатига киритилганларнинг уччалови ҳам завод бошқармаси хизматчилари бўлиб чиқди. Бу партия ташкилотининг хатосини район партия комитети (ўртоқ Ж. Ж. Шарипов) ҳам ўз вақтида тўғриламади.

КПСС Марказий Комитетининг «1987 йилда КПССга қабул қилиш якунлари тўғрисида» яқинда қабул қилган қарорида бир қатор партия ташкилотларида кейинги вақтда партия сафларини ишчилар синфи вакиллари ҳисобига тўлдиришни таъминлаш тўғрисидаги программ кўрсатмасини амалга оширишга эътибор сусайтириб юборилганлиги таъкидланди. Кўриниб турибдики, бундай ташкилотлар бизнинг областимизда ҳам бор. Шуни ҳам айтиш лозимки, айрим шаҳар, район партия комитетлари мустақиллик олгач партия ташкилотларининг сифат составини умуман таҳлил қилмай қўйдилар. Бунинг оқибатида айрим жойларда партияга қабул қилинаётганларнинг социал ва миллий составида каттагина номутаносибликлар кузатилмоқда. Айрим раҳбарлар ҳаққоний мулоҳаза билдириб танқид қилинганда буни ўз ҳуқуқларини камситиш деб нотўғри қабул қилмоқдалар.

Қуйидаги фактлар бизни хотиржам бўлишга йўл қўймайди: шу йилнинг биринчи квартали якунларига кўра, область партия комитети бюросида таъкидланганидек, область партия ташкилоти составида **ишчилар салмоғи** 0,3 процент камайган, Ангрен, Олмалиқ шаҳар, Акмал Икромов район партия ташкилотларида эса 2—5 процент камайган. Оҳангарон районида (ўртоқ С. Р. Тўлаев) коммунистлар ўртасида **маҳаллий аҳолининг** салмоғи (54 процент) ишлаётганлар состави (50 процент)га нисбатан юқоридир. Район партия комитети биринчи квартал мобайнида КПСС аъзолигига номзодликка қабул қилинганлар составида маҳаллий аҳолининг яна ҳам ошиб кетиб, 75 процентга етишига йўл қўйди. Калинин, Фрунзе, Бўстонлиқ район партия комитетларида ҳам шунга ўхшаш аҳвол юз берди.

Айрим партия комитетлари ва ташкилотлари **хотин-қизларни** партияга танлаб олишга эътиборни сусайтириб юбордилар. Нариманов шаҳар, Тошкент, Ўрта Чирчиқ район партия ташкилотларида хотин-қизлар кандидатликка қабул қилинганлар сонининг 7—12 процентинигина ташкил қилмоқда, ваҳоланки иш билан банд бўлган аҳолининг умумий составида уларнинг салмоғи анча кўпдир. Орджоникидзе район партия ташкилоти (ўртоқ Г. С. Миразимова) эса тўрт ой ичида КПСС аъзолигига кандидат қилиб **аёллардан бирон кишини** қабул қилмади.

Практика шуни кўрсатмоқдаки, партия ташкилотлари сифат состави такомиллашувини доимий таҳлил қилиб, пухта бошқариб бормай туриб ишни муваффақиятли ташкил этиб бўлмайди. Область илмий-амалий конференциясида сўзга чиққан кўп ўртоқлар партияга қабул қилинаётганлар составини шаҳар, район партия комитетлари даражасида тартибга солиб туриш тартиби сақланиб қолиши керак, деган фикрни таъкидладилар. Бу фикр кейин тавсияларга ҳам кирди. Бундай тартибга солишни механик тарзда эмас, балки шаҳар, район партия ташкилотининг ўзига хос хусусиятларидан, партия кучларига эҳтиёждан, коммунистлар социал ва миллий составидаги ўзгаришлардан, конкрет вазиятни таҳлил қилишдан келиб чиқиб амалга ошириш мумкин.

Область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими (ўртоқ Р. Қ. Турсунов) куч-ғайратини аввало ана шу масалаларга жамлаш керак. Ҳозирча бу бўлим ходимлари кундалик ишлардан, қоғозлардан, кабинет услубидан бутунлай халос бўлганларича йўқ. Гарчи кейинги пайтларда улар амалий ёрдам кўрсатиш учун шаҳар ва районларга коллектив бўлиб боришларни тез-тез қўллаётган бўлсалар-да, ҳали ҳам қабул қилинган қарорлар ижросини жойларда назорат қилиш юзасидан планли, изчил иш етарли даражада олиб борилмаётганлиги сезилаётир.

Бу масалаларни жойларда ўрганиш ва улар билан қизиқиш, партия комитети ва ташкилотлари куч-ғайратини керакли йўналишга солиб юбориш фақатгина ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг иши эмас. Бунга область партия комитети аппаратининг ҳамма ходимлари жалб қилиниши керак. Масалан, қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноати бўлими (ўртоқ Э. Л. Жаваков) «Далварзин» пахта заводида партия сафларини тўлдириш базаси социал составидаги юқорида кўрсатилган камчиликларга нима учун бефарқ қараши керак? Сергели районидаги 3-автопарк меҳнат коллективидан партия аъзолигига киришга тайёрланаётганларнинг миллий составидаги худди шунга ўхшаш номувофиқликлар нима учун транспорт ва алоқа бўлими (ўртоқ А. А. Манасов)ни ташвишлантирмайди? Фан ва ўқув юртлари бўлими (ўртоқ Ш. И. Жалилов) Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш институтида хотин-қизлар орасидан партияга янги қабул қилишга эътиборни кучайтириш ҳақида қайғуриши керак эмасми? Шуни очиқ айтиш лозимки, тармоқ бўлимларининг ва бошқа бўлимларнинг ходимлари жойларга борганларида ҳали ҳам кўпинча партия ташкилотларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш масалаларини эътибордан четда қолдириб келмоқдалар, асосан тор, ўзига хос муаммоларни ўрганиш билан чекланиб қолмоқдалар.

Партияга қабул қилиш ҳақиқатан умумпартиявий иш бўлиши лозим. Область партия комитетининг ҳар бир бўлими, шаҳар, район партия комитетлари, сайлаб қўйиладиган органларнинг аъзолари моддий ишлаб чиқариш ва социал соҳанинг тегишли тармоқларидаги вазиятнинг икир-чикиригача билиб олишлари, партия ташкилотлари жанговарлигини, оширишга, партия сафларини мустаҳкамлашга актив таъсир қилишлари керак.

Бу партияга танлаб олиш икки йиллик системасининг **партияга кирувчиларнинг сиёсий, ишчанлик ва ахлоқий хислатларини ўрганишга индивидуал ёндашишдек муҳим элементига ҳам тўла таллуқлидир.** Кейинги вақтда партияга кираётганларнинг хислатларини бевосита иш жойларида, меҳнат коллективларида ўрганишга катта эътибор бериладиган бўлиб қолди. Йирик партия комитетлари ҳузурида партияга қабул қилиш масалаларини дастлабки тарзда кўриб чиқувчи 300 дан ортиқ штатсиз комиссиялар ташкил қилинди. Рекомендациялар сифати яхшиланмоқда. Уларда одатда тавсия қилинаётганларнинг ижобий хислатларигина эмас, салбий томонлари, камчиликлари ҳам кўрсатилмоқда, уларни бартараф этиш юзасидан таклифлар айтилмоқда. Партияга кираётганларга нисбатан ҳам, рекомендация бераётганларга нисбатан ҳам талабчанлик ортиб бормоқда. Шу йилнинг тўрт ойи ичида Уставнинг 16-параграфи бўйича 192 кандидат КПСС аъзолигига қабул қилинмади. Партия комитетлари ва ташкилотлари нообъектив рекомендация берган 162 коммунистнинг жавобгарлигини кўриб чиқдилар. Аввалари бундай рақамлар жуда кам бўларди.

Бироқ бу ерда масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Кандидатлардан КПСС аъзолигига қабул қилишда рад қилинаётганлар сонининг кўпайиши партиясиз активлар билан ишлашдаги нуқсонларни ҳам очиқ-ойдин кўрсатиб туради. Биз партияга номуносиб шахслар кириб қолишига қарши янада ишончли тўсиқ қўйишимиз, буни бирмунча барвақтроқ, партиясиз активлар билан ишлаш даврида қилишимиз керак.

Бу ишда **рекомендация берувчи коммунистларга нисбатан талабчанликнинг оширилиши муҳим роль ўйнаши керак.** Афсуски, бу иш ҳамма жойда ҳам етарли даражада деб бўлмайди. Чунончи, Сергели районида бу йил холис рекомендация бермаган коммунистларнинг ҳар ўндан бирининггина масъулияти кўриб чиқилди. Юзингизга айтадиган бўлсак ўртоқ Г. Л. Зарубин, М. Х. Ҳасанова, партия сафларини муносиб кишилар ҳисобига тўлдириб бориш ишидаги бракни бу аҳволда бартараф эта олмайсиз. Шундай эътирозларни Нариманов шаҳар, Киров район партия комитетига ҳам билдиришга ҳақлимиз. Рекомендация беришга юзаки ёндашган коммунистлар масъулиятини кўриб чиқиш юзасидан Тошкент область партия комитетининг VII пленуми белгилаган йўл-йўриқларни бугун яна бир бор эслатиб ўтишимиз керак. Бу йўл-йўриқлар бевосита комсомол комитетларига ҳам тааллуқлидир.

Айрим рекомендациялар сифати янада такомиллашишга муҳтождир. Ҳамон улар бир қолипда ёзилмоқда. Айрим ҳолларда партияга кирувчиларнинг кучсиз томонлари кўрсатилса-да, бундай танқид номигагина бўлаяпти.

Партияга қабул соҳасидаги ошкораликни ривожлантириш партияга кирувчини ҳар томонлама индивидуал тарзда ўрганишнинг муҳим омилидир. Кейинги пайтларда бу соҳада баъзи ўзгаришлар бўлди. Партия сафига кириш истагини билдирганлар рўйхати олдиндан бутун коллективга маълум қилинмоқда. Партия йиғилишларининг 96 процентигача очиқ ҳолда, одатда партиясиз активлар иштирокида ўтказилаяпти. Йиғилишларда партиясизлар ҳам сўз олиб, партияга кирувчи ҳақида ўз танқидий фикр ва мулоҳазаларини билдирмоқдалар. Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз ремонт заводи, Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз, Тошкент районидаги «Тошкент» совхози ва бошқа жойларда «Кандидатлик стажи» стенди жиҳозланиб турилибди. Стендга КПСС аъзолигига кандидатнинг фотосурати қўйилмоқда, унинг фаолияти ҳақида тўла ахборот берилмоқда. Кандидатлик муддатини ўташ даврида берилган ҳисоботлар ҳам кўрсатилади. Дастлабки тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, ишнинг бундай формаси кандидатлар, айни пайтда рекомендация берган КПСС аъзоси масъулиятини ҳам оширишга, коллектив барча аъзолари томонидан бўлажак коммунист фаолиятини холис баҳолашга ёрдам бераяпти.

Партияга қабул масаласида ошкоралик чегарасини ҳар томонлама кенгайтириш, унинг сунъий равишда торайиши ва тўсиқлар қўйилишига қарши кескин курашиш керак. Айрим ҳолларда шундай ҳам бўлаяпти. Масалан, область агросаноат комитетининг Калинин районидаги сув таъминоти бошқармаси партия ташкилоти йиғилишида участка бошлиғи Ф. Угай кандидатликдан КПСС аъзолигига қабул қилинди. Нима учун йиғилиш ёпиқ ҳолда ўтказилганлигига партбюро секретари К. М. Толипов бирор жўяли важ топа олмади. Йиғилишда Бутуниттифоқ ленинча Коммунистик шанбалигига тайёргарликнинг бориши ҳақидаги масала ҳам кўриб чиқилиши керак эди. Ахир, бу масала бутун коллективга алоқадор-ку. Йиғилишда танқид ҳам, ўзаро талабчанлик ҳам сезилмади. Сўзга чиққанларнинг бирортаси ҳам ишни яхшилаш, ўз устида ишлаш бўйича ёш коммунист бундан буён нималарга эътибор бериши лозимлиги хусусида дурустроқ маслаҳат бермади. Оддий савол-жавоб пайтида шу нарса маълум бўлдики, партияга кирувчи шу пайтгача бирор топшириққа ҳам эга эмас экан. У кандидатлик муддатини ўташ даврида район партия комитети ҳузуридаги ёш коммунистлар мактабига қатнамаган. Партияга кирувчига бундай лоқайдлик билан муносабатда бўлиш партия ташкилотига, ёш коммунистнинг ҳаётий позициями белгилашига ёрдам бермайди, деб коммунистларга тушунтириб қўйишга тўғри келди. Ахир, киши ўз камчиликларини ўзи кўп ҳолларда кўра олмайди-ку. Уни четдан кўрсатиш керак.

Бу соҳада Калинин район партия комитети (ўртоқ Ю. А. Хайдуров) ва бошқа партия комитетлари жиддий ўйлайдиган ишлар кўп. Партияга қабул қилишда йиғилишнинг роли каттадир. Йиғилишлар бўлажак коммунист қалбида чуқур из қолдириши керак. Бу ҳақда КПСС Марказий Комитети қарорида ҳам таъкидлаб ўтилган эди.

Партия сафларини мустаҳкамлаш ва уни номуносиб унсурлардан халос этиш соҳасида область партия ташкилоти зиммасида катта вазифалар турибди. Бу борада коммунистлар аттестациясига катта эътибор берилмоқда. Дастлабки одимлардаёқ коммунистларни аттестациядан ўтказиш усули яхши самаралар бера бошлади. Аттестация ҳар бир партия аъзосининг аниқ позициясини белгилашга, олға интилишга тўсқинлик қилаётган кўпгина нуқсонларнинг туб сабабларини очиб беришга кўмаклашаяпти. Бекобод металлургия заводида шундай бўлди.

Ангрендаги «Узбекшахтострой» тресги ва бошқа бир қатор корхоналарда ҳам аттестация топширилган иш учун коммунистлар масъулиятини оширишга, ахлоқий-руҳий иқлимни соғломлаштиришга ёрдам берди, коллективларнинг муваффақиятли ишлаши учун шароитлар яратди. Аттестация давомида Тошкент Давлат университетида таниш-билишчилик ва қариндош-уруғчилик фактларини бартараф этиш юзасидан қўшимча чоралар кўрилди. Аттестация гидромелиорация техникуми партия ташкилотига раҳбарлар эътиборини коллектив эҳтиёжларига каратишга ёрдамлашди.

Оққўрғон районидаги Ҳ. Олимжон номли колхоз қишлоқ амбулаториясида М. Аҳмедова медицина ҳамшираси бўлиб ишлайди. У амбулаториядаги ягона коммунистдир. Район марказий касалхонаси партия ташкилоти секретарининг сўзларига қараганда М. Аҳмедова узоқ йиллар сояда қолиб келди. Аттестация эса унинг ҳаётида туб ўзгариш ясади. Кўп йиллар индамай келган М. Аҳмедова йиғилишда сўз олиб, кўпгина муаммоларни ўртага қўйди, танқидий фикр ва мулоҳазалар билдирди. Бундан раҳбарлар ҳам, коллектив ҳам амбулаторияда камчиликларга мирosaсиз коммунист пайдо бўлганлигини ҳис этдилар. Ўшандан бери ишлар анча юришиб қолди.

Бундай мисоллар партия сафларини мустаҳкамлашда ва коммунистлар активлигини оширишда аттестациянинг ҳаётийлиги ва актуаллигини кўрсатиб турибди.

Ҳозирги пайтда 3,5 мингдан ортиқ партия ташкилоти ёки областдаги барча партия ташкилотларининг 85 проценти аттестацияга киришган. Жойларда 2 мингдан ортиқ аттестация комиссиялари тузилган. Ҳозиргача 26 минг КПСС аъзоси суҳбатдан ўтди. Уларнинг 3,5 мингга яқини ёки ҳар саккиз коммунистнинг бири аттестациядан шартли равишда ўтказилди. 840 коммунист эса аттестация қилинмади. Аттестация жараёнини янада такомиллаштириш чоралари кўрилмоқда. Кўпгина партия ташкилотларида партия топшириқларини аттестациядан кейин тақсимлаш тажрибадан ўтказилмоқда. Аттестация давомида маълум бўлган камчиликларни тугатиш юзасидан коммунистлар ва партия ташкилотлари зарур тадбирларни ишлаб чиқмоқдалар.

Шуни таъкидлаш керакки, иш жараёнида аттестация усулининг янги-янги қирралари кўзга ташланмоқда. Суҳбатлар давомида қайта қуришнинг ҳақиқий тарафдорлари ва ижодкорлари аниқланмоқда. Улар шу кунгача кадрлар билан ишлашдаги камчиликларимиз оқибатида сояда қолиб келган эдилар. Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводи аттестация комиссияси аъзолари 1-цех чархловчиси коммунист М. И. Пруцев билан суҳбатлашганларида уни юксак малакали ишчи, ижодкор, ташкилотчи сифатида тан олдилар. Сўнг аттестация якунлари бўйича партия комитети ва маъмуриятга М. И. Пруцевни резерв кадрлар сафига қўшишни тавсия этдилар. Бу фикрни цех меҳнат коллективи ҳам қўллаб-қувватлади. Ҳозирги вақтда у катта мастер бўлиб ишлаб, ўз вазифаларини муваффақиятли адо этмоқда.

Айни чоғда аттестация қайта қуришга номигагина мослашиб, амалда Ленин сўзлари билан айтганда онгли пролетар сиёсатини мутлақо ўтказмаётган коммунистларни ҳам аниқлашга ёрдам бермоқда. Шуни айтиш кифояки, аттестация якунлари бўйича 2640 коммунист партиявий жазо олди, 398 киши партиядан ўчирилди. Бу йўлни давом эттириш керак. Негаки ўтмиш иллатлари — қўшиб ёзишлар, ҳисоб-китобдаги чалкашликлар, кадрлар протекционизми, баъзан эса очиқдан-очиқ суиистеъмоллар ҳамон ўзини кўрсатиб турибди. Шунинг учун ярим йўлда қолиб кетиш, либерализм ва принципсизлик қилиш ярамайди.

Лекин ҳамма партия комитетлари ва ташкилотлари ҳам бундай қатъий позицияда турибдилар, деб бўлмайди. Янгийўл шаҳридаги Ўрта Осиё машина синаш станцияси партия ташкилотида аттестацияга одатдаги, шунчаки тадбир сифатида муносабатда бўлдилар. Бир неча ой ўтар-ўтмас коммунистларнинг ярмиси ҳеч бир қийинсиз аттестациядан ўтказилди. Ваҳоланки, устахона мудири, коммунист А. С. Курдияшев берилган характеристика ва коммунистлар фикрига қараганда спиртли ичимликлар истеъмол қилади, хизмат вазифаларини бажаролмайди, тўғри танқидни тан олмайди, қўл остидагиларга нисбатан қўполлик қилади. Шундай бўлсада, у бошқалар қатори аттестациядан ўтказилган. Бундай ёндашишни изчил ва принципиал ёндашиш деб бўладими, ахир? Бу мисол шуни кўрсатиб турибдики, Янгийўл шаҳар партия комитети (ўртоқ Ш. О. Дадабоев) ҳозирча аттестациянинг боришини лозим даражада назорат остига олмаган.

Бундай либераллик, ҳеч нарса билан ўзини оқламайдиган юз-хотирчилик Собир Раҳимов, Бўстонлиқ, Тошкент районларидаги кўпгина партия ташкилотларида ҳам учраб турибди.

Коммунистлар ҳисоботи, сайлаб қўйиладиган раҳбар органларнинг партия ташкилотлари олдидаги ҳисоботлари сингари формалар билан узвий қўшиб олиб борилгандагина аттестациянинг самараси ошади. Партия комитетлари ва партия бюросининг қайта қуришга раҳбарлик юзасидан ҳисоботлари давомида сайлаб қўйиладиган органларнинг 558 секретари, 3 мингга яқин аъзоси алмаштирилди. Ишга лаёқатини йўқотган 52 та партия ташкилотида ҳисобот-сайлов партия йиғилишлари муддатидан олдин ўтказилди. Кейинги бир ярим йил ичида партия йиғилишларида, бюролар, партия комитетларининг мажлисларида 4 мингдан ортиқ коммунист раҳбарлар ҳисоб бердилар, уларнинг ҳар иккисидан бирига характеристикалар тасдиқланди, 200 дан ортиғи ишдаги нуқсонлари учун жазоланди. Бир қатор шаҳар, район партия комитетлари қайта-қайта танқид қилинганликларига қарамай коммунистлар масъулиятини кўриб чиқишнинг белгиланган тартибини бузиб келмоқдалар. Шу йилнинг биринчи кварталида 34 коммунист раҳбардан 15 нафарига бошланғич партия ташкилотини четлаб ўтиб жазо берилди. Бекобод, Ангрен, Олмалиқ шаҳар партия комитетлари, Куйбишев, Собир Раҳимов, Оққўрғон район партия комитетлари ана шундай ҳолларга йўл қўйдилар.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида таъкидланганидек, **коммунистларнинг, аввало партияга янгидан қабул қилинганларнинг ғоявий-ахлоқий тарбияси** партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг доимий ғамхўрлик кўрсатадиган соҳаси бўлиши керак. Бу йўналишдаги иш бирмунча жонланмоқда. Идеологик таъсир кўрсатишнинг хилма-хил формалари самарадорлигини ошириш йўллари изланмоқда. 15 та районда марксча-ленинча таълим системасида эксперимент бошланди. Бу экспериментнинг моҳияти шундан иборатки, сиёсий мактаблар ва семинарларда лекцияларни олий ўқув юртларининг жамиятшунос олимлари ўқимоқдалар, амалий машғулотлар эса маҳаллий пропагандистлар кучи билан ўтказилмоқда. Тингловчиларнинг 56 процентига ҳозир ана шу усулда таълим берилмоқда. Ҳозир областда 56 та ёш коммунистлар мактаби бор. Уларда 2330 тингловчи таълим олаётир. Бу КПСС аъзолигига кандидатлар умумий сонининг 90 процентини ташкил қилади. Лекторлар иши қайта қурилмоқда. Улар сони анча қисқартирилди ва состави янгиланди, лекция пропагандасининг мавзу ва мазмуни ҳаётга бирмунча яқинлаштирилди. Меҳнат коллективларида агитаторларнинг функциялари, улар фаолиятининг форма ва методлари қайта кўриб чиқилмоқда. Идеологик кадрларга илмий-методик ёрдамни кучайтириш, янги иш формаларини, хусусан, интернационал, атеистик тарбияда янги формаларни ишлаб чиқиш мақсадида область партия комитети ҳузурида идеология иши юзасидан жамоатчилик кенгаши фаолият кўрсатмоқда. Коммунистлар, ёш партия аъзоларини тарбиялаш ишига оммавий ахборот воситалари ўз ҳиссасини қўшмоқда. Область, шаҳар ва район газеталарида «Коммунистлар хатлари: КПСС Марказий Комитети қарорини муҳокама қиламиз», «Партия турмуши: партия аъзосининг соф ва ҳалол қиёфаси учун», «Ёш коммунистларни тарбиялаш», «Кандидатлик стажи», «Коммунистлар аттестацияси» каби рубрикалар очилди.

Бироқ идеология ишида туб бурилишга эришилди, деб айтиш ўзимизни чалғитиш бўлур эди. Таҳлил шуни кўрсатадики, бу соҳада ҳамон эски қолипдан халос бўлинмаган, идеология иши юзаки олиб борилиб, ҳаёт талабларидан орқада қолмоқда. Область партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими идеология соҳасида қайта қуришнинг тўлиқ маънодаги ҳаракатга келтирувчи кучи, чинакам юраги бўлиб қолганича йўқ. Қизиқ планлар кўпдан-кўп тузилса ҳам улар баъзан амалда рўёбга чиқарилмайди. Бундай камчиликлар кўп жиҳатдан шаҳар, район партия комитетлари учун ҳам характерлидир. Яқинда область партия комитетининг бюросида Ангрен шаҳрида партия ўқувини қайта қуришнинг бориши масаласи кўриб чиқилди. Маълум бўлдики, бу ерда машғулотларни ташкил қилишга эскирган усулда ёндашишдан тўлиқ халос бўлингани йўқ, таълимнинг актив форма ва методлари суст жорий қилинмоқда. Сиёсий мактаблар ва семинарлар тингловчиларидан 240 нафари социологик сўров қилинганда шу нарса маълум бўлдики, уларнинг ярмисигина машғулотларга қизиқиб қатнашар экан. Бир қатор раҳбар кадрлар, шу жумладан шаҳар партия комитети аппарати ходимлари марксизм-ленинизм университети машғулотларига қатнашмай қўйганлар, коммунистлар аттестацияси давомида бу масалага принципиал баҳо ҳам берилмади.

Албатта, ҳозир кўп камчиликлар бартараф этилаётир. Лекин А. П. Володарский, В. А. Акбарова ўртоқлар бунинг учун область партия комитети бюроси мажлисини кутишлари шартмиди?

Идеология ишидаги жиддий нуқсонларни шу нарса ҳам кўрсатиб турибдики, биргина ўтган йилнинг ўзида ахлоқий-маиший бузилиши, ичкиликбозлиги, безорилиги, хизмат вазифасини суиистеъмол қилиши, жиноят қилганлиги учун 565 КПСС аъзоси ва 37 аъзоликка кандидат партия сафларидан ўчирилди. Диний вазиятда жиддий ўзгариш сезилмаяпти. Коммунистларнинг иккиюзламачилик ҳоллари ҳамон давом этмоқда. Уларнинг айримлари атеистик иш олиб боришдан бош тортмоқдалар, баъзан эса диний маросимларда бевосита қатнашмоқдалар. Хотин-қизлар қадр-қимматининг топталаётганлиги, оилада бой-феодалларча муносабатлар учраб турганлиги, бу ҳол баъзан аёлларнинг ўз ҳаётига қасд қилишга, шу жумладан ўзини-ўзи ёқиб юборишга олиб келаётганлиги биз учун қаттиқ сабоқ бўлиши керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда қабул қилинган қарорида ҳаққоний равишда кўрсатиб ўтилганидек, республикада авж олдирилган салбий ҳолатларга қарши кураш ва қайта қуриш аҳолини интернационал ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги жиддий нуқсонларни кўрсатди. Бир қатор партия комитетлари иқтисодий, маданий ва маънавий ҳаётда миллатчилик ва маҳаллийчилик кўринишларига қарши таъсирчан кураш олиб бормаяптилар.

Буларнинг ҳаммаси идеология соҳасида куч-ғайратларимизни активлаштириш лозимлигини тақозо этмоқда. Область партия комитети, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари коммунистлар, меҳнаткашларга ғоявий-тарбиявий таъсир кўрсатишнинг форма ва методларини такомиллаштира бориб, уларни ҳаёт билан маҳкамроқ боғлаб, КПСС Марказий Комитетининг ҳозирги босқичда қайта қуришни идеологик жиҳатдан таъминлаш биринчи даражали аҳамият касб этади, деган принципиал хулосасини доимо ёдларида тутишлари керак.

Партия сафларини мустаҳкамлаш, партия ташкилотлари жанговарлигини, коммунистларнинг қайта қуришдаги авангардлик ролини ошириш юзасидан область партия комитетининг VII пленумида кўриб чиқилган тадбирлар системасида **партиявий иш услубини такомиллаштириш, уни асосан меҳнат коллективларига кўчириш, раҳбарликнинг сиёсий методларини эгаллашга** муҳим ўрин берилган. Бу ишнинг кўпдан-кўп штаблар ва комиссияларни тугатиш, текширишларни координациялаш, аппарат ходимларининг коллектив бўлиб чиқишлари, раҳбар органларнинг фаолияти масалаларида ошкоралик ва демократиянинг кенгайтирилиши сингари асосий йўналишлари тўғрисида биз қайта қуришга раҳбарлик бўйича берилган ҳисоботда пленум қатнашчиларига маълум қилдик. Уларнинг ҳаммасини такрорлаб ўтирмай ҳозир сизнинг эътиборингизни айрим, муҳим ҳолатларга қаратмоқчиман.

Аввало, **кадрлар билан таъминлаш масалалари тўғрисида бир неча оғиз сўз.** Раҳбарларнинг сайлаб қўйилиши тобора изчил тус олмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумидан сўнг областда турли даражадаги 8 мингга яқин раҳбар бир неча номзодлардан овоз бериш йўли билан сайланди. Улар орасида саноат, транспорт, қурилиш ва алоқа корхоналарининг 122 директори, колхоз ва совхозларнинг 34 раҳбари, бир қатор шаҳар, район партия комитетларининг секретарлари, бўлим мудирлари, совет ва комсомол органларининг раҳбарлари бор. Номенклатура ходимларининг 70 процентгачаси меҳнат коллективларида ошкора муҳокама қилингандан сўнг кўрсатилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси партия ташкилотларининг меҳнаткашлар оммаси билан алоқасини мустаҳкамлашга, уларнинг ижодий активлиги ўсишига, ишнинг аҳволи учун раҳбарлар ва коллективларнинг ўзаро ишончи ва масъулияти кучайишига олиб келмоқда. Орджоникидзе районидаги 21-автобазада худди шундай бўлди. Бу ҳақда яқинда «Партийная жизнь» журнали ёзди. Бу ерда раҳбарликка демократик йўл билан коммунист С. Низомхўжаев кўрсатилди. Корхона ишлаб чиқариш планларини ҳар доим бажариб келмоқда. Янги раҳбар ўз ишида партия ташкилотининг, барча меҳнаткашларнинг фикрига таянмоқда. Коллектив эса унга автобаза олдида турган вазифаларни ҳал этишда ёрдам бераётир.

Партия комитетлари ва ташкилотлари кадрлар резерви билан ишлашнинг янги формаларини амалда активроқ синаб кўрмоқдалар. Ўтган йилдан бошлаб кадрлар резерви бир неча номзодлардан, меҳнат коллективларидаги йиғилишларда, дастлаб муҳокама қилиш ва сайлаш орқали ошкоралик билан шакллантирила бошланди.

Ҳозирги вақтда область партия комитети бўлимлари ҳузурида ҳар бир бўлимнинг ўзига хос хусусияти ва кадрлар номенклатурасига мувофиқ келадиган 7 та ихтисослаштирилган группа тузилди. Чунончи, қурилиш бўлими томонидан номенклатура лавозимларига кўтаришга резервни ўқитиш учун 2 та мактаб ташкил қилиниб, унда 140 киши таълим олмоқда. Бундай резервлар мактаби савдо ва маиший хизмат бўлими ҳузурида ҳам актив ишламоқда.

Бугунги кунда партия фаолиятининг **қабул қилинган қарорлар ижросини ташкил қилиш ва контроль қилишдек** муҳим томони тўғрисида ҳам айтиб ўтиш лозим. М. С. Горбачев оммавий ахборот воситалари, идеология муассасалари ва ижодий союзларнинг раҳбарлари билан яқинда бўлган учрашувда уқтириб ўтганидек, сўз ва иш бирлиги тўғрисидаги, қабул қилинган қарорлар ва уларнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масалани жиддийроқ қилиб қўйиш пайти келди. Лекин бизда қандай бўлмоқда? КПСС Марказий Комитети қарори қабул қилингандан сўнг ўтган давр ичида фақатгина область партия комитети пленумлари, бюро, секретариат ва бўлимларнинг мажлисларида бу қарорнинг бажарилиши билан боғлиқ 20 та масала кўриб чиқилди. Шаҳар, район партия комитетлари даражасида ҳам худди шундай кўпдан-кўп қарорлар қабул қилинди. Бироқ юқорида айтилганлардан кўриниб турибдики, иш сустлик билан олдинга босмоқда. Қарорлар билан уларни амалда рўёбга чиқариш борасида тафовут яққол кўриниб турибди. Бу аввало область партия комитети бюроси, секретариати ва бўлимлари томонидан етарли даражада ташкилотчилик иши олиб борилмаётганлиги, шаҳар, район партия ташкилотлари фаолияти устидан назорат бўшаштириб юборилганлиги туфайлидир. Ҳалигача КПСС Марказий Комитети қарорини умуман муҳокама қилмаган, ёки шошма-шошарлик билан муҳокама этиб, икки-учта юзаки пунктдан иборат қарор қабул қилган партия ташкилотлари бор. Область партия комитетининг кўчма бригадалари Ангрен шаҳар, Орджоникидзе, Паркент, Киров районларидаги айрим партия ташкилотларида ана шундай фактларни учратди.

Олмалиқ шаҳар партия комитетининг маълумотларидан КПСС Марказий Комитети қарорини бажариш юзасидан қизғин иш олиб борилаётгандек кўринади. Лекин амалда нима бўляпти, ўртоқ А. А. Абдувосиқов? Айрим партия ташкилотлари ғоят муҳим умумпартиявий ҳужжатни муҳокама қилишни ҳам эп билмадилар. Баъзиларида партияга танлаб олишнинг икки йиллик системасини жорий қилиш иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. КПСС аъзолигига қабул қилиш масалаларини дастлабки тарзда кўриб чиқиш комиссиялари фаолиятсизлик қилмоқда. Кўпгина кандидатлар конкрет топшириқларга эга эмас, ёш коммунистлар мактабига ўқишга жалб қилинмаган, ҳар икки кандидатдан бири партия йиғилишларида ҳисоб бергани йўқ.

Бугунги кунда масалага бундай ёндашиб бўлмайди. Қайта қуришни қарор топтиришда фақат бир услуб — конкрет иш қилиш, ҳар кимнинг ва аввало партия кадрлари ва активларининг топширилган иш учун энг кўп жавобгарлиги услубигина мувофиқ келади.

Партия ташкилотлари жанговарлигини ошириш **экономика ва социал соҳанинг айрим тармоқларида сезилаётган ижобий силжишлар** билан боғлиқдир.

Бу йил тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш шароитида 124 та корхона ишламоқда. Улар товар маҳсулоти бутун ҳажмининг ярмини чиқараётир. Меҳнат унумдорлиги 4 процент ўсди. Кўп йиллар давомида биринчи марта саноат маҳсулоти ҳажмининг бутун ўсиши ана шу омил ҳисобига бўлди.

Давлат қабулига ўтган корхоналар яхшироқ ишлайдиган бўлиб қолдилар. Улар чиқараётган 90 процентдан ортиқ буюмлар бу йил биринчи тақдимдаёқ қабул қилинди. Олий сифат белгили маҳсулот улуши ошди.

Халқ истеъмоли товарларини чиқариш плани ошириб бажарилмоқда. Умуман область бўйича ўтган йил ва бу йил уй-жой, мактаблар, мактабгача болалар муассасалари ва шифохоналар қурилиши планларини бажаришга эришилмоқда. Қишлоқ хўжалиги маҳсулоти тайёрлаш ҳажми кўпаймоқда, норентабел хўжаликлар сони камаяётир. Янги хўжалик механизми доирасида прогрессив ташкилий формалар жорий қилинаётир. Оила пудрати ривожланиб бормоқда. «Тошкент» агрофирмаси ва «Ғазалкент» агрокомбинати тузилди. Область халқ хўжалик комплекси фойда бўйича планни бажариб келмоқда.

Шу билан бирга хўжалик ва маданий қурилишнинг қатор соҳаларида ҳали етарли самарага эришилгани йўқ. Раҳбар кадрлар фикрлашида қайта қуриш суст бормоқда, бу ҳол янги хўжалик механизмини жорий этишга кўпинча салбий таъсир қилаётир. Айрим партия комитетлари ва ташкилотлари кундалик масалалар билан ўралашиб қолмоқдалар. Улар совет ва хўжалик органлари вазифасини бажариб, улар ишини такрорлашдан халос бўлганлари йўқ. Ўзини-ўзи қоплаш ва ўзини маблағ билан таъминлашга ўтган корхоналар ишида кўпгина муаммолар сақланиб қолмоқда. Бу корхоналарнинг бир нечаси оғир молиявий аҳволга тушиб қолган, ҳар беш корхонанинг бири маҳсулот етказиб бериш планларини бажармаяпти. Айрим меҳнат коллективларида хўжалик ҳисоби расмият учун ташкил қилинган. Моддий ишлаб чиқаришнинг айрим тармоқлари, хусусан, электротехника саноати, қурилишда планлар ва моддий-техника ресурсларини мувофиқлаштириш ҳамон жиддий муаммо бўлиб турибди. Қишлоқ хўжалигида ижара пудрати, ишлаб чиқариш харажатларини назорат қилишнинг чек формаси сингари меҳнатни ташкил қилишнинг прогрессив формалари секинлик билан жорий қилинмоқда. Пахтачиликда деҳқончилик маданиятини, ҳосилдорликни ошириш масалалари сустлик билан ҳал қилинмоқда. Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш, маиший хизмат соҳаларини ривожлантириш юзасидан планлар бажарилмаяпти.

Буларнинг ҳаммаси истиқболдаги конкрет вазифалардир. Уларни партия сафларини мустаҳкамлаш ва жипслаштириш, шахсий намуна кўрсатиб, меҳнаткашлар кенг оммасини ўз орқасидан эргаштириш туфайлигина ҳал қилиш мумкин.

КПСС Марказий Комитетининг қарори — область партия ташкилоти фаолиятининг узоқ муддатга мўлжалланган программасидир. Уни амалга оширишда биринчи, бошланғич босқичдан ўтилди, холос, олдинда катта қизғин ишлар турибди. Ҳамма даражадаги партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари Марказий Комитет қарорини бажариш юзасидан белгиланган тадбирлар, область партия комитетининг VII пленуми қарорлари қандай амалга оширилаётганлигини ҳар томонлама ва чуқур текширишлари, зарур тузатишлар киритиб, кенг партия активини камчиликларни бартараф этишга сафарбар қилишлари керак.

Партия ва халқ ҳаётидаги муҳим воқеа — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси арафасида биз қайта қуришнинг революцион ишига муносиб ҳисса қўшиш учун куч-ғайратларимизни икки-уч карра оширишимиз зарур.

ПАРТИЯ САФЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК, ҚАЙТА ҚУРИШГА КЎПРОҚ ҲИССА ҚЎШАЙЛИК

Ахборот юзасидан музокаралар бошланди. Сўз Паркент район партия комитетининг биринчи секретари **И. И. Салимовга** берилади.

— Районимизда партияга танлаб олишнинг икки йиллик системасига амал қилинмоқда,— деди у. — Кўпгина партия ташкилотларини шакллантиришга, партия сафларини ўстиришга демократик асосда, ошкораликка тўла амал қилинган ҳолда ёндашилмоқда. У ёки бу кишини бўлажак коммунистлар рўйхатига киритишда очиқ партия йиғилишида билдирилган фикр ва мулоҳазалар тўла ҳисобга олинмоқда.

Ҳозир ҳар бир коммунист қайта қуришга қандай ҳисса қўшаётганлигини билиб олиш ғоят муҳимдир. Бу вазифани ҳал этишда коммунистлар аттестацияси катта ёрдам бераяпти. 1 Майгача бўлган маълумотларга қараганда коммунистларнинг 15 проценти аттестациядан ўтиб бўлди. Ҳар тўрт коммунистнинг бири шартли равишда аттестация қилинган бўлса, 11 киши умуман аттестация қилинмади. Аттестация якунлари бўйича ўтказилган очиқ партия йиғилишларида 63 коммунист пассивлиги учун партиявий жазо олди, 5 киши КПСС сафидан чиқарилди.

Аттестацияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш коммунистларнинг ишлаб чиқариш, ижтимоий-сиёсий активлигини оширишга, ахлоқий иқлимни соғломлаштиришга ёрдам бераяпти. Эндиликда ҳар бир партия аъзоси ўзига ва ўртоқларига нисбатан яна ҳам талабчан бўлаяпти, партиявий топшириқларни бажаришга масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда киришаяпти.

Аттестация давомида коммунистларнинг ўзлари ҳам кўпгина муҳим муаммоларни ўртага қўймоқдалар. Айтайлик, планлар тасдиқланиб, хўжаликлар ўртасида шартномалар тузиб бўлингандан сўнг пилла топширишни 1,4 баравар, дағал озуқани планга нисбатан 1100 тонна кўп тайёрлаш юзасидан янги топшириқлар бериш тўғрими? Нима учун область план комиссияси ва область агросаноат комитети сўзда хўжалик экономикасини мустаҳкамлаш тарафдори бўладилару, амалда совхозлар ихтиёрига белгиланган 30 процент ўрнига атиги 5,5 процент сабзавот, 3 процент узум, ва 1,3 процент картошкани қолдиришни планлаштирадилар. Бунинг учун эса на партиявий, на манъавий, на моддий жиҳатдан ҳеч ким жавобгарликка тортилмайди. Бошқача қилиб айтганда бир томондан меҳнат коллективларига ҳуқуқлар берилади-ю, иккинчи томондан уларга тўсиқлар қўйилади. Сўз билан иш бир-бирига қовушмайди. Шунга ўхшаш масалаларда биз Бутуниттифоқ XIX партия конференциясида аниқ йўналишлар берилишини кутамиз.

Ҳозирги пайтда партия органларига сайлаб қўйилган активларнинг иқтисодий ва социал масалаларни ҳал этишдаги фаолликлари ўсиб бораяпти. Ишда демократия ва ошкораликка амал қилиняпти. Шунга қарамай районимизда қайта қуриш жуда ҳам қийинчилик билан бораяпти. Ишлаб чиқариш, ер-сув ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланилмаяпти. Барча коммунист раҳбарлар ҳам, меҳнат коллективлари ҳам қайта қуришга актив киришганларича йўқ. Пассивлик ва хўжасизлик сезилиб турибди. Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари бундай ҳолларга нисбатан талабчан бўлиши, қабул қилинган қарорларнинг тўла ижроси учун курашиши керак.

Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети секретари **В. Г. Федулов** кишиларни партияга тайёрлаш ва қабул қилиш соҳасида амалга оширилаётган ишлар устида тўхталди. Партия аъзолигига кандидатликка қабул қилишларини сўраб ёзилаётган ҳар бир ариза очиқ партия йиғилишида атрофлича муҳокама қилинади. Ижобий баҳо олган тақдирдагина ариза берувчи резервга киритилади. Унга топшириқлар бериб, синалади. Резервга олинганларга кўп йиллик партия стажига эга бўлган коммунистлар оталиқ ёрдами кўрсатмоқдалар. Мураббий коммунистлар кейинчалик уларга рекомендациялар бермоқдалар. Резервдаги кишилар топшириқларни қандай бажараётганлиги ва тайёргарлиги ҳақида ҳисоб бериб бормоқда. Лекин резервга олинган айрим кишилар синов даврида ўзларини кўрсата олмаяптилар. Йиғилишларнинг қарори билан кейинги пайтда тўрт киши резервдан чиқарилди.

Коммунистлар кейинги пайтда партия комитети, бюро қандай ишлаётганлиги билан ҳам қизиқмоқдалар. Шуни ҳисобга олиб бюронинг кейинги квартал планини «Химик» кўп нусхали газетаси саҳифаларида эълон қилдик. Бундай ошкоралик барчага маъқул тушмоқда. Апрель ойида партком аъзолари цех ташкилотларида бўлиб, биринчи кварталда ўз фаолиятлари юзасидан, умуман партком фаолияти ҳақида коммунистлар олдида ҳисоб бердилар.

Тўла хўжалик ҳисобига ўтишга ҳозирлик кўрилаётганлиги муносабати билан ишлаб чиқариш структурасини ўзгартиришга киришдик. 3 та йирик ишлаб чиқариш цех системасига ўтказилди. Бир қатор цехлар бирлаштирилди. Ходимларнинг 144 нафари қисқартирилди.

Биз раҳбарларни сайлаб қўйишга ўтган йили киришган эдик. Ҳозиргача 45 раҳбар, шу жумладан бирлашма директори ҳам сайланди. Меҳнат коллективлари кенгаши ҳам эндиликда актив иш олиб бормоқда.

Қайта қуриш иқтисодий вазифаларни ҳал этишга катта ёрдам бераяпти. Кейинги йилларда бир неча марта маҳсулот етказиб бериш биринчи квартал плани муваффақиятли бажарилди. Лекин биз яна ҳам олға боришимиз керак. Ҳали олдимизда қилинадиган ишлар кўп. Апрель ойида капролактам, аммиак, карбамид ишлаб чиқариш планлари бажарилмай қолди. Хўжалик юритишнинг янги системасига ўтишда йўл қўйилган баъзи хатоликлар энди билинмоқда. Эндигина 4 та цех меҳнатга ҳақ тўлаш ва рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилди холос.

1989 йилда ва ўн учинчи беш йиллик планларини шакллантиришда ҳам кўпгина масалалар кўндаланг бўлмоқда. Бу борада министрлик билан фикрлар бир жойдан чиқмаяпти.

Нотиқ 100—150 коммунисти бўлган партия ташкилотлари учун бошқа ишлардан озод қилинган секретарь бўлиши мақсадга мувофиқ деб ҳисоблади. Область, шаҳар ва район партия комитетлари аппаратини қисқартириш ҳисобига бу лавозим учун маблағ ажратиш мумкин бўлар балки. Масалан, бирлашмада капролактам ишлаб чиқариши бор. Амалда у мустақил заводдир. Ўзи ҳам бошқа территорияда жойлашган. Ишлаб чиқаришда мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи меҳнат қилаяпти. Партия ташкилоти сафида 132 нафар коммунист бор. Ўз партия комитети ва 7 та цех партия ташкилотига эга. Аммо секретарь бошқа ишлардан озод қилинмаган. Бу масалани биз икки йилдан бери шаҳар ва область партия комитетлари олдига қўйиб келмоқдамиз. Лекин ҳал этилмаяпти.

Иккинчидан, назаримизда район, шаҳар ва область партия комитетлари инструкторлари иши қайта қуриш талабларига жавоб бермаяпти. Улар ҳамон ташкилотларда кам бўладилар, илғор тажрибаларни ўрганиб, оммалаштирмайдилар. Бир сўз билан айтганда инструкторлик ишига чуқур кириб бормаяптилар. Сайлаб қўйилган органларнинг аъзолари ҳақида ҳам бир-икки оғиз гап айтмоқчиман. Негадир айрим коммунистлар буни фахрий топшириқ деб билмоқдалар. Область партия ташкилотининг ревизия комиссияси составига кирган кишиларнинг учдан бир қисми ана шундай фахрий аъзолардир. Сайлаб қўйилган органга кирган ҳар бир аъзо ҳисоб бериб бориши керак. Навбатдаги ҳисобот ва сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва номзодлар танлашда сайлаб қўйилган органда у илгари қандай ишлаганлигини ҳисобга олиш керак.

Сўзга чиққан Ангрен шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари **О. Турғунов** бир қатор бошланғич партия ташкилотлари секретарлари ҳамон эскича иш усулидан халос бўла олмаганликларини таъкидлаб ўтди. Мавжуд 118 та бошланғич партия ташкилотининг ярмида партияга қабул қилишнинг янги талабларига риоя этилмоқда, холос. Ишлаб чиқариш бўғинларида коммунистларни зарур даражада жойлаштиришда маълум қоидаларга амал қилинмаяпти. Айни пайтда партияга қабул қилинувчиларга нисбатан талабчанлик кўрсатилмаяпти. Аттестация пайтида пассив коммунистлар маълум бўлиб қолмоқда. Шунга қарамай бундай кишиларни жавобгарликдан сақлаб қолишга ҳам уринилмоқда. Шунинг учун ҳам шаҳар партия комитети коммунистларнинг ҳалол ва пок қиёфаси учун курашни кучайтиришга партия ташкилоти секретарлари ва сайлаб қўйилган активлар эътиборини кўпроқ қаратмоқда.

Аттестациянинг дастлабки якунлари шу нарсани кўрсатаяптики, коммунистларнинг бир қисми КПСС Устави ва Программаси талабларини унутиб юборганлар, нотўғри турмуш тарзига амал қилмоқдалар. Суҳбатга таклиф этилган 585 нафар коммунистнинг 91 нафари шартли равишда аттестация қилинди. Уларнинг 88 нафари партиявий жазо олди, 15 коммунист эса аттестация қилинмади, уларнинг 8 нафари партия сафидан чиқарилди.

Кейинги пайтларда область партия комитети бўлимларининг ходимлари жойларга чиқмоқдалар, район, шаҳар партия комитетлари иккинчи секретарлари семинарлари ўтказилмоқда. Бу тадбир катта фойда бераяпти. Область партия комитети ишнинг бу усулини бундан буён ҳам давом эттириши керак. Шаҳар ва район партия комитетларида бўлинганида албатта барча бўлимлар вакиллари билан комплекс суҳбатлар қурилиши керак. Шунингдек область партия ташкилотлари иш тажрибасига оид ахборот бюллетенини ҳам чиқариб бориш зарур. Номенклатурадаги кадрлар резерви билан ишлашда биз уларнинг социал-меҳнат активлиги аттестациясидан фойдаланмоқдамиз. Бу тадбир резервдаги ҳар бир кадрнинг ишчанлик қобилияти ва касб маҳоратини диққат билан ўрганишга, уларнинг ижодий активлигини янада ошириш учун зарур шароитлар яратиб беришга кўмаклашмоқда.

Коммунистлар, барча меҳнаткашлар кадрларни тўғри танлаш ниҳоятда муҳим масала эканлигини яхши биладилар. Шунинг учун ҳам резервга тавсия этилаётган номзодларни муҳокама қилишга талабчанлик билан ёндашмоқдалар. Илгари резервга киритилган 48 нафар коммунист қайта тасдиқлаш жараёнида алмаштирилди.

Минбарда Олмалиқ кон-металлургия комбинати флотатори **Л. Л. Алексеева:**

— Бир қатор партия ташкилотларида лоқайдлик ва принципсизлик билан қабул қилинаётган қарорларга дуч келмоқдамиз,— деди у.— Масалан, ўзим ишлаб турган цехни олайлик. Цех партия ташкилоти аттестация комиссияси хулосаларини муҳокама қилиб, шартли равишда аттестациядан ўтган икки коммунистни огоҳлантириб қўяқолди. Цех партия ташкилоти принципсизлик кўрсатганлиги учун ҳам шундай бўлди. Аттестацияни расмийлаштириш учун ўтказилаётган партия ташкилотларига нисбатан талабчанликни ошириш керак.

Менимча, партия ташкилоти секретари ҳам, партия группаси ташкилотчиси ҳам ўз иш кунини партия аъзолигига кандидатлар билан учрашишдан бошлаши керак. Улар берилган топшириқни қандай бажаришаётганлиги, ютуқлари ва ташвишлари билан қизиқиш зарур. Бундай эътибор ёш коммунистда ўзига нисбатан ишончни оширади, позициясини мустаҳкамлайди.

Партия комитетлари аппарати ишини ташкил этишда ҳам туб ўзгаришлар ясаш керак. Иш вақтининг асосий қисмини бошланғич партия ташкилоти ва меҳнат коллективларида ўтказиш, муаммоларни чуқур тушуниб етиш ва уларни ҳал этишга кўмаклашиш зарур. Қоғозбозликдан қатъиян озод бўлиш керак. Сайлаб қўйилган активлар, айниқса, бошқа ишлардан озод қилинмаган ходимлар билан ишлашни яхшилаш керак. Шаҳар ва район партия комитетлари аъзолари ўз зиммаларидаги вазифаларни қандай бажараётганликлари ҳақида ҳисоб бериб турсалар фойдадан холи бўлмайди.

— Ахборотда тилга олинган камчиликлар бизнинг районимизда ҳам бор — деди Ҳамза район партия комитетининг биринчи секретари **Ф. Н. Нажмитдинов**. — Партияга қабул қилинаётганлар орасида ишчилар сони бироз камайди. Кўпгина партия ташкилотлари ўз ишларини вақтида қайта қуришга, партия сафларини ўстириш масалаларини мустақил бошқариб боришга эришолмаяптилар.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми партия ва совет органлари функциялари ўртасига аниқ чегара қўйиш зарурлигини уқтирган эди. Бироқ бу масала ҳанузгача ҳал этилмаяпти. Назаримизда халқ депутатлари Советларини, айниқса, унинг район бўғинини малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш, бу соҳада моддий манфаатдорликни ошириш йўли билан уни ҳал этиш мумкин. КПСС Марказий Комитетидан то қуйи бўғинларгача бўлган партия аппарати структурасини қайта кўриб чиқиш, тармоқ бўлимларини қисқартириш масаласи пишиб етилди. Шаҳар ва район бўғинларида саноат-транспорт бўлими ва район партия комитети секретарларидан бирини қисқартириб, бунинг ҳисобига бошланғич партия ташкилотларини — у ерда коммунистлар сони юздан ортиқ бўлса бошқа ишлардан озод қилинган ходим билан мустаҳкамлаш мумкин. Биз ўз ишимизни танқидий кўз билан баҳолаб, қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш юзасидан конкрет тадбирларни белгиладик.

— Мен шу корхонада йигирма беш йилдан бери ишлаб келмоқдаман,— деди Янгийўл пойабзал фабрикаси ишчиси **М. Валиева**.— Шу давр мобайнида ишчиларнинг социал активлиги бироз пасайганлигини сезардим. Қайта қуриш жараёни бошлангандан бери активлик яна ўсмоқда. Ишчилар ишлаб чиқаришни ривожлантириш, етилган муаммоларни ҳал этиш билан фаол шуғулланмоқдалар. Шунга қарамай пассивлик ҳали таг-томири билан тугатилганича йўқ. Бу партияга қабул масаласида ҳам кўринмоқда. Ўтган йили партияга қабул қилишларини сўраб ариза ёзганларнинг атиги тўрт нафари ишчи эди. Ишчилар, айниқса, ёшлар активлигини ошириш учун биз тарбиявий ишларни бутун чоралар билан кучайтиришимиз керак.

Партия ташкилотига қабул масаласини тўғри ҳал қилиш учун зарур шароитлар яратиб бериш лозим. Бундан ҳамма ютади. Партияга қабул қилишни қайта қуриш, коммунистлар аттестацияси, партия ташкилотлари ташаббускорлиги ва жанговарлигини ошириш, уларнинг ишлаб чиқаришга таъсирини кучайтириш юзасидан кўрилаётган тадбирлар диққатга сазовордир.

Нотиқ сўнгра ишлаб чиқаришдаги аҳволни таҳлил қилди. Коллектив болалар учун ишлаб чиқарилаётган пойабзалларни яна ҳам кўримли ва пишиқ-пухта бўлиши устида алоҳида қайғурмоқда. Пойабзал хиллари кейинги пайтда анча кўпайди, янги ускуналар ўрнатилди. Яқинда қуйма таглик ишлаб чиқарувчи янги агрегат фойдаланишга топширилди. Энди маҳсулот сифати чет элларда тайёрланган пойабзалларникидан қолишмаяпти. Лекин Самарқанд кўн заводи юбораётган хом ашё талабимизга жавоб бермаяпти. Бундай хом ашёдан чиройли пойабзал тикиб чиқариш қийин бўлаяпти. Брак маҳсулот эса ишчига ҳам, давлатга ҳам зиён келтираяпти. Бундай бўлмаслиги учун таъминотчилар сифатли хом ашё билан пойабзал корхоналарини тўла таъминлашлари зарур.

— КПСС Марказий Комитети қарорини бажариш юзасидан область партия комитети қабул қилган тадбирлар комплекс планини бажариш борасида комсомол комитетлари олға томон маълум қадамлар ташлади,—деди область комсомол комитетининг биринчи секретари **Ғ. Х. Усмонхўжаев**.— Лекин бу йўналишда бир қатор қийинчиликларга дуч келмоқдамиз. Комсомолларни партия сафига тайёрлаш ишларини назарий жиҳатдан ҳал этиш мақсадида бўлажак коммунистлар мактаби ташкил этилди. Ғалаба, Фрунзе район комсомол комитетлари ҳузурида ташкил этилган бундай мактаблар дастлабки натижаларни бермоқда. Ҳозирги пайтда 26 та шаҳар ва районда ишлаб турган бўлажак коммунистлар мактабларида мингдан ортиқ комсомол аъзоси шуғулланмоқда. Лекин партия комитетлари ёрдамисиз мактаблар самарадорлигини ошириш, тингловчиларнинг назарий тайёргарлиги сифатини ўстириш қийин бўлаяпти. Биз шаҳар, район партия комитетлари секретарлари, хўжалик раҳбарлари пропагандистларга мурожаат этиб, бўлажак коммунистлар мактаблари фаолиятида актив қатнашишга даъват қиламиз.

Ёш коммунистларнинг камол топишида, улар тарбиясида шаҳар, район партия комитетлари секретарлари билан бўладиган учрашувлар, ёш коммунистлар йиғилишлари муҳим роль ўйнаши область партия комитетининг VII пленумида таъкидлаб ўтилган эди. Аммо ўтган йили ҳар икки шаҳар ва районда шундай учрашувлар бўлди холос. Комплекс планни бажаришда ёш коммунистларни комсомол ишига жалб этиш масаласи ҳам қўйилган эди. Лекин бу масала ҳам қийинчиликлар билан ҳал этилаяпти. Ўтган йили бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишлари якунлари бўйича комсомол органлари составига 7,5 мингдан кўпроқ коммунист сайланган эди. Бу кўпми ёки камми? Келинг, бир таҳлил қилайлик. Область комсомол ташкилотида партиявий қатлам бир ярим процентдан камроқни ташкил этади. Бу иттифоқдаги ўртача даражадан икки ярим марта пастдир. Ҳар беш комсомол комитети секретарининг фақат биттаси коммунистдир. Чунки партияга қабул қилинган ёшларнинг катта қисмини, бирпасда касаба союз, халқ контроли ва бошқа жамоат ишларига олиб қўйилмоқда.

Область партия комитети VII пленуми қарорларини бажариш юзасидан партияга қабул қилиш учун резерв тайёрлаш ишларини кенгайтирмоқдамиз. Бундай резерв қарийб барча шаҳар ва район комсомол комитетларида бор. Умуман область бўйича икки йиллик системага 2 мингга яқин ВЛКСМ аъзосини киритиш тавсия этилган. Бироқ район партия комитетлари умумий резерв яратишда комсомолнинг таклифини кўп ҳолларда инобатга олмайдилар. Агар илгари партия аъзоларининг аксарияти комсомол орқали қабул қилиняпти, деб койишган бўлса, энди бунинг акси бўлаяпти. Бўстонлиқ, Оржоникидзе, Паркент районларида партияга қабул қилинаётганларнинг 20—45 проценти комсомол орқали ўтаяпти. Бу ҳол КПСС Устави қоидаларига жавоб бермайди.

Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз раиси **М. Аҳмаджонов** партия иш услуби ва методидаги жиддий камчиликларга эътиборни қаратди. Область партия комитети Янгийўл шаҳар партия комитети ҳамон раҳбарликнинг маъмурий-буйруқбозлик усулидан халос бўлганларича йўқ. Шаҳар партия комитети, унинг биринчи секретари Ш. О. Дадабоев совет ва хўжалик органлари қиладиган ишларни бажараётганлиги кўзга ташланмоқда. Колхозларга фақат тонна бўйича эмас, ҳатто экинлар экиладиган гектарлар плани ҳам белгилаб берилмоқда. Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ IV съездида колхоз раҳбарларига мустақиллик бериш тўғрисида айтилган гаплар қаёқда қолди?

Бизда йиғилиб қолган муаммолар кўп, деди у. Бироқ шаҳар партия комитети ва унинг биринчи секретари Ш. О. Дадабоев бу муаммоларни ҳал этишга кўмаклашиш ўрнига баъзан ҳалақит бермоқда. Мен колхоз раислигига демократик йўл билан сайланган эдим. Колхозчиларнинг умумий йиғилишида теплица хўжалиги мудирининг номзоди ҳам муҳокама қилинди. Лекин одамлар менга кўп овоз беришди. Бу Ш. О. Дадабоевга ёқинқирамади. Икки йилдирки, у Калинин номли колхозга турли хил йўллар билан соя ташлашга ҳаракат қилмоқда.

Раҳбарликнинг маъмурий-буйруқбозлик усулларидан халос бўлиш вақти етди. Колхозчилар ўз ерларининг тўла хўжайинлари бўлишлари керак. Шунда самара яна ҳам юқори бўлади.

— КПСС Марказий Комитетининг Тошкент область партия ташкилоти бўйича қабул қилган қарорида қайд этилган жиддий камчиликларнинг ҳаммаси ҳам тўла бартараф этилди, дея олмаймиз, — деди Оржоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари **Г. С. Миразимова**. — Партия комитетларида қарорни бажариш юзасидан жиддий ва аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда иш олиб борилмоқда. Буни биз ахборотни ва сўзга чиққан нотиқларнинг нутқларини тинглаб, ишонч ҳосил қилмоқдамиз.

КПСС Марказий Комитети қарорини амалга ошириш юзасидан бизнинг районда ҳам маълум ишлар қилинмоқда. Партия сафларини ўстиришни механик бошқаришдан воз кечмоқдамиз. Бошланғич партия ташкилотлари мустақиллиги ошмоқда, партияга қабул қилишнинг икки йиллик системаси, коммунистлар аттестацияси жорий этилмоқда. Бошланғич партия ташкилотлари ва ҳар бир коммунистнинг жанговарлигини ошириш юзасидан чоралар кўрилмоқда. Шунга қарамай партия ташкилотлари ҳали кўпгина ишларга тайёр эмасликлари маълум бўлиб қолаяпти. Буни аттестация жараёни ҳам кўрсатиб турибди. Коммунистларда аллақандай қўрқинч, партиядош ўртоқлари тақдирига нисбатан лоқайдлик пайдо бўлмоқда. Шунинг учун ҳам ҳар бир коммунистнинг жанговарлигини ошириш, унинг қатъий гражданлик позициясини қарор топтириш, ғоявий жиҳатдан чиниқтириш шу куннинг муҳим вазифасидир.

Партия сафларига кирувчилар составини бошқариб бориш район ва шаҳар партия комитетлари зиммасида бўлиши керак, деб ҳисоблайман. Район партия ташкилотида илгарилари партияга қабул масаласи билан фақат ташкилий бўлим шуғулланарди. Эндиликда район партия комитети аппаратининг ҳар бир инструктори бу масалага даҳлдордир. Лекин область партия комитети бўлимларида тор ихтисослашув давом этаётганлиги учун бу соҳада жиддий қийинчиликлар туғилмоқда. Партия комитетлари структурасини қайта қуриш юзасидан Бутуниттифоқ партия конференцияси адресига коммунистлар билдираётган фикр ва мулоҳазалар тўғри деб ўйлайман.

Нотиқ ошкоралик ва демократияни ривожлантириш йўлида пайдо бўлаётган муаммолар хусусида ҳам тўхталиб ўтди. 700 дан ортиқ киши ишлаётган Тошкент область пассажирлар ташиш автопарки коллективи яқинда янги директорни сайлади. Бу номзод сайланишидан олдин республика автомобиль транспорти министрлиги билан келишилган, унинг ишчанлик фазилатларини ўрганиш учун маълум вақт берилган эди. Директор сайланиб бўлгандан сўнг министрлик баъзи бир эътирозларни билдирмоқда. Гўёки директорда ишчанлик фазилатлари йўқ эмиш. Бундай эътирозларни номзод танланаётган пайтда айтилса ўринли бўларди. Ёки ўша пайтда лоқайдлик қилинган бўлса, энди коллектив олдида бор гапни очиқ айтиш, тушунтириш керак. Бироқ, министрлик айниқса, министр ўринбосари ўртоқ Исаев тутган позиция бошқача бўлаяпти. У автопаркни бошқа районга ўтказиш пайида. Бу ҳолда коллектив фикри нима бўлади?

Нотиқ конференцияда сайланадиган делегатларга наказ берди. Партия ва халқ ҳаётининг барча соҳаларини қайта қуриш билан боғлиқ масалаларни муҳокама этишда зўр активлик билан қатнашиш делегатларнинг вазифасидир.

— Ҳамма жойларда бўлгани сингари бизда ҳам партияга қабул қилишнинг икки йиллик системаси жорий этилган, — деди «Чарвак-ГЭСстрой» экскаватор машинисти **И. В. Мосягин**. — Ошкоралик экрани жиҳозланган, рекомендация берувчи коммунистлар масъулияти тобора ошмоқда. Партияга қабул масаласи партия йиғилишларида жиддий муҳокама қилинаяпти. Комсомол комитети ҳузурида бўлажак коммунистлар мактаби ташкил қилинган.

Шунга қарамай ҳали ҳам келажакда мансабдор бўлиш учун партияга киришга интилаётганлар учраб турибди. Ўтган йили ва шу йилнинг тўрт ойи давомида район партия ташкилоти 14 кишини партияга қабул қилишни рад этди. Шу давр ичида 34 киши КПСС сафларидан чиқарилди. Турли хил ножўя хатти-ҳаракатлари учун 33 коммунистга партиявий жазо берилди.

Коммунистлар масъулиятини оширишда аттестация катта ёрдам бераяпти. Шу кунгача район бўйича 500 коммунистдан қарийб 80 нафари аттестациядан ўта олмади. 240 нафар коммунистни ўз сафига бирлаштирган бизнинг ташкилотимизда ҳозиргача 20 коммунист билан суҳбатлашилди. Улардан икки нафари шартли равишда аттестация қилиниб, бир киши партия сафидан чиқарилди. У ўқитувчи Вайцехович эди. Вайцехович Улуғ Ватан уруши қатнашчиси орденларини кўкрагига қаторлаштириб тақиб олиб, доимо катта йиғилишларнинг президиумида ўтирарди. Аттестация давомида унинг бор-йўғи икки ой урушда қатнашганлиги маълум бўлди. Жанговар мукофотлари бегона экан. Илгари судланиб, партия аъзолигига кандидатлар сафидан чиқарилган эди. Коммунистлар ниқобланган кимсани партия сафига мутлақо номуносиб деб топдилар. Бундай нопок кишилардан биз қанчалик тез халос бўлсак, қайта қуриш шунчалик тезлашади.

Область партия комитетининг бўлиб ўтган пленумларидан бирида мен трестда планлаштириш ишларини такомиллаштириш зарурлигини уқтирган эдим. Лекин аҳвол ҳамон эскичадир. Биринчи кварталда коллективимиз 1 миллион 200 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб, планни адо этди. Энди «Узбекгидроэнергострой» тресті иккинчи квартал учун 2 миллион 400 минг сўмлик иш ҳажми бўйича план берди. Бошқача қилиб айтганда план икки марта ошириб қўйилди. Ўз-ўзидан равшанки, бундай катта ҳажмдаги ишларни бажариш учун зарур шароитлар йўқ. Шу боисдан ҳам апрель ойи плани 56 процентда қолиб кетди. Айни пайтда трест томонидан маош фонди ҳам камайтирилди. Бундай нореал топшириқларга барҳам бериш пайти келмадимикин?

— КПСС Марказий Комитети қарори асосида партия сафлари сифат составини яхшилаш ишлари район партия ташкилоти зиммасига тушади, — деди Ғалаба район партия комитетининг биринчи секретари **Қ. Х. Холмирзаев**. — Қарор талаблари асосида район партия ташкилоти партияга қабул масалаларини тобора такомиллаштириб бормоқда.

Партия ташкилотлари партия сафларини тўлдириб бориш коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш, қабул қилинаётганларнинг сиёсий, ишчанлик ва ахлоқий фазилатларини чуқурроқ ўрганиш, уларга конкрет топшириқлар бериб синаш билан боғлиқ ишларда актив фаолият кўрсатмоқдалар. Партия сафларини механик тарзда ўстириш барҳам топмоқда, қайта қуриш жараёнида ўзини яхши томондан кўрсатган кишилар ҳисобига партия сафларини ўстириб боришга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Ўтган йиллар таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, коммунистларнинг барчаси ҳам рекомендация берилган кишилар тарбияси билан шуғулланмай келганлар. Район партия комитети бюроси, бошланғич партия ташкилотлари холис рекомендация бермаган коммунистларга нисбатан талабчанликни оширмоқдалар. Эндиликда қабул масаласи муҳокама қилинаётган бюро мажлисларида цех партия ташкилотлари билан бирга рекомендация берган коммунистлар ҳам иштирок этмоқдалар.

Партия сафларининг сифат составини яхшилаш масалалари билан район партия комитетининг барча бўлимлари ва ҳар бир ходими жиддий шуғулланмоқда. Район партия комитети бюро аъзолари ва секретарлари, партия комиссияси аъзолари, аппарат ходимлари бевосита жойларда бўлиб, амалий ёрдам кўрсатмоқдалар. Бу тадбир партияга аъзолик масалаларини яна ҳам холис ҳал этишга ёрдам бераяпти.

Район партия ҳаётини активлаштиришга коммунистлар аттестацияси сезиларли таъсир ўтказмоқда. Район партия комитети бюроси бу тадбирга алоҳида эътибор билан қарамоқда. Аттестация ҳаёт талаби билан ўтказилаётган тадбирдир.

Партия ташкилотлари ҳамма жойда ўзаро талабчанлик руҳини қарор топтирмоқдалар. Бу борада ҳар бир коммунист билан олиб борилаётган индивидуал иш синалган усул бўлиб қолди. Одамлар эндиликда қайта қуришда ўз ўринларини топиб олмоқдалар, жамиятга кўпроқ фойда келтиришни ўйламоқдалар.

Лекин шунга қарамай бир қатор партия ташкилотларида аттестацияни расмиятчилик учун ўтказиш ҳоллари ҳам сезилмоқда. Шу боисдан аттестациянинг боришига нисбатан талабчанликни ҳар томонлама ошириш ва бу соҳада ошкораликни таъминлаш зарур.

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси **С. А. Окутин** партия комитети ва бутун меҳнат коллективи кучи билан социал-иқтисодий масалаларни ҳал этишда, партия сафларини мустаҳкамлашда олға томон қадам ташланаётганлигини таъкидлади. КПСС Марказий Комитети қарори қабул қилинмасдан олдин партия ташкилоти ҳар йили ўрта ҳисобда 25 кишини партия аъзолигига кандидатликка қабул қилар эди. Одатда партияга кирувчининг фазилатлари чуқур ўрганилмас, ишчи бўлса бас, қабул қилинаверар эди. Энди эса вазият ўзгармоқда.

Дастлаб аҳволни тўғри баҳолай олмаган партия ташкилоти қабулни умуман тўхтатиб қўйди. Ўтган йили 8 киши партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида эса бирор киши ҳам партияга қабул қилинмади.

Ўтган йил декабрида бўлган партия конференциясида қайта қуришга раҳбарлик бўйича партком ҳисоботи тингланди. Партком фаолияти чуқур таҳлил қилингандан сўнг қониқарсиз деб топилди. Орадан кўп ўтмай касаба союз комитети ҳисоботи ҳам тингланиб, унинг фаолиятига қониқарсиз баҳо берилди. Партком секретари, бош директор, касаба союз комитети раиси ишдан бўшатилди.

Апрель ойида партия комитетининг янги секретари сайланди. Бироз олдинроқ февраль ойида демократик йўл билан янги бош директор сайланган эди. Янги бош директорнинг сайланиши билан одамларда ўзига ишонч туйғуси кучайди. Бош директор коллективга таянган ҳолда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишни бир маромда ташкил этиш билан боғлиқ кўп муаммоларни ҳал этаяпти. Эндиликда қолоқликдан чиқишга, қайта қуриш талаблари асосида ишни ташкил этишга киришилмоқда.

— КПСС Марказий Комитетининг Тошкент область партия ташкилоти ҳисоботи бўйича қабул қилган қарори энг аввало қайта қуриш вазифаларини ҳал этишга хизмат қилиши керак, — деди Оҳангарон район партия комитетининг биринчи секретари **С. Р. Тўлаев**. — Бу фикрни исботламоқ учун битта мисол келтираман. Районимиз зарар келтиради. Ўтган йили келтирилган зарар 5 миллион сўмни ташкил этди. Йил бошидан барча хўжаликларда ижара — аренда пудратини жорий этдик. Ижара асосида коллектив пудрат жорий этилмоқда. Агар аттестация бўлмаганида ҳали биз меҳнатни ташкил этишнинг бу янги усулини қўлламаган бўлардик.

Назаримда аттестация тўғрисидаги низомни такомиллаштириш зарур. У ҳаётдан ортда қолаётганга ўхшайди. Унда демократия чуқурроқ эмас. Бу масалани ҳал этиш учун биз партия активлари билан маслаҳатлашдик. Ҳар ойда, агар коллектив лозим деб топса ҳар кварталда коммунистлар ва коллективларнинг сиёсий ишлаб чиқариш активлигини баҳолашга ўтдик. Ҳар ойнинг охирида ким актив, ким пассивлиги эълон қилинади. Аттестацияга партиядош ўртоқлар фикри билан борилади. Биз коммунистларга пассив, ўртача, яхши ходим, қайта қуриш даргаси деган баҳолар қўймоқдамиз. Бу тадбир сафлар софлигини таъминлашга, кучларни аниқ белгилаб олишга ёрдам бераяпти.

Энди экономика нима учун оқсаяпти, деган савол туғилиши мумкин. Марксизм-ленинизм назариясини билмай туриб, қайта қуриш вазифаларини ҳал этиш амри маҳолдир. Область партия комитети ходимлари назарияни, айниқса, экономикага оид масалаларни чуқур билмайдилар. Агар назарий жиҳатдан маълум тайёргарликка эга бўлмасак, қарорни амалга оширишда ҳам, қайта қуриш вазифаларини бажаришда ҳам қийналиб қоламиз.

ХАТЛАРГА ОБЗОР

ДОИМО ЁДИМИЗДАСИЗ

Редакциямизнинг ҳарбий-ватанпарварлик бўлими газетхонлардан халқимизнинг Германия фашизми устидан қозонган Буюк Ғалабасининг 43 йиллиги муносабати билан жуда кўплаб хатлар олди. Бу мактубларда муаллифлар асосан ўзлари таниган-билган одамларнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги жанговар йўллари ҳақида ёзишган.

Хусусан, Оржоникидзе районидан хат йўллаган Т. Қодиров ҳамқишлоғи Иса ака Жумабоевнинг уруш йилларидаги қаҳрамонликларини таърифлаб шундай ёзади: «Ҳозирги кунда Иса ака пенсияда бўлишига қарамай Тошкент трактор заводида ишламоқда. У районимиз мактабларида тез-тез бўлиб, ўқувчиларга жанговар хотираларидан гапириб бераяпти».

Ғазалкентлик Адҳам Иброҳимовнинг хатида ҳам Бўстонлиқ район Сойлиқ қишлоғидан фронтга йўл олган ҳамда немис-фашист газандаларига қарши бўлган қақшатқич жангларда мислсиз қаҳрамонликлар кўрсатган Акром ака Исроилов ҳақида гап юритилади.

— Пугачеводаги ўқув юртида икки ойлик тайёргарликдан ўтгач,— дейилади хатда.— Акром уч ой Саратов шаҳрини мудофаа қилишда иштирок этди. Смоленск йўналишидаги жангларда кўрсатган жасорати учун у I даража Ватан уруши ордени билан тақдирланди.

А. Исроилов фашистларни Германиягача қувиб боришни орзу қиларди. Бироқ 1943 йилнинг август ойида душман снайперининг ўқи унинг бу ниятини амалга ошишига халақит берди. Тўққиз ой давомида Калуга, Москва ҳамда Кемероводаги ҳарбий госпиталларда даволанди. Оғир яраланган Акром Исроилов 1944 йилнинг 30 майида жонажон қишлоғига қайтиб келди. Уруш ва меҳнат ветерани ёшлар билан тез-тез учрашиб туради.

Даҳшатли уруш йилларида ажал юзига тик қараб, ўз бурчини сидқидилдан адо этиб қайтган, жанг майдонларида қаҳрамонларча ҳалок бўлган ҳамда меҳнат фронтида матонат кўрсатган кишилар ҳақида ҳикоя қилувчи мактублар кўп. Бу, албатта, қувончли.

Улар тўғрисида тошкентлик А. Катаев, И. Абдужабборов, С. Муҳамедов, А. Толипов, «Политотдел» колхозидан Л. Мансуров, Бўкадан Т. Абдураимов, Янгийўл шаҳридан М. Нуриддинов, Тўйтепа шаҳридан Ф. Сафиуллина, Калинин районидан Р. Ёқубжоновлар ёзиб юборишган, уларнинг мактубларида Буюк Ғалабага ўз ҳиссасини қўшган И. Ҳабибуллин, И. Эгамназаров, Н. Мусаев, Т. Чинтошев, Б. Ёқубов, Ш. Турсунметов, Б. Чиналиев, С. Сулаймонова ва бошқалар тилга олинган.

Шунингдек, Ватанимизнинг ҳозирги посбонлари ҳисобланмиш ёшларнинг кекса авлод анъаналарини муносиб равишда давом эттириб, жанговар ва интернационал бурчларини мардонавор бажараётганликлари ҳақида ҳам мактублар келиб турибди.

Жумладан, чинозлик Т. Имомов йўллаган мактубда собиқ жангчи-интернационалист А. Абдулахатовнинг Афғонистонда инқилоб душманларига қарши олиб борган кураши баён этилган. Паркентлик Р. Жуманова, Дубна шаҳридан В. Мокров ва бошқалар ёшларимизнинг совет қуролли кучлари сафидаги аъло хизматлари тўғрисида ёзиб юборишган.

Лекция ва ҳаёт

МУАММОЛАР ҲАМ ТИЛГА ОЛИНСИН

Буюк ғалабанинг 43 йиллиги арафасида Совет Иттифоқи Қаҳрамони Абдусаттор Эшонқулов, истеъфодаги генерал-майор Ф. Ф. Вовк, Тошкент чет тиллар институти КПСС тарихи кафедрасининг доценти, запасдаги офицер А. Мамажонов, Ҳамза номидаги театр артисти Саъдихон Табибуллаевни паркентликлар хушнудлик билан кутиб олдилар.

Шу куни собиқ ҳарбий лекторлар бир неча хўжаликларда бўлиб, йиғилганларга уруш даврида ўзлари босиб ўтган жанговар йўл, КПСС-нинг ички ва ташқи тинчликсевар сиёсати, Туркистон Ҳарбий округи тарихи ҳақида сўзлаб бердилар.

Шунингдек, республика «Билим» жамияти катта референти, СССР Журналистлар союзи аъзоси Ж. Мўминовнинг интернационализм ва совет ватанпарварлиги, «Билим» жамияти область ташкилоти референти А. Холмирзаевнинг фан ва дин, янгича урф-одатлар ҳақидаги лекция ва суҳбатлари ҳам тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Ишчилар, уруш ва меҳнат ветеранлари, дала меҳнаткашлари лекторлар билан бўлган мулоқотлар давомида ўзларини тўлқинлантираётган фикр ва мулоҳазаларни баён қилдилар, қайта қуриш ва жадаллаштириш йўлидаги муаммолар ҳақида гапирдилар, бепарволик ва лоқайдликни бартараф этишда идеологик таъсирни янада кучайтириш зарурлигини уқтирдилар.

— Ҳузуримизга марказдан турли мутахассисларнинг келиши, уларнинг лекцияларини эшитиш мароқли, — деди район уруш ва меҳнат ветеранлари Советининг раиси Музаффар Қобулов, — бироқ уларнинг маданий-маиший шароитларимиз, талаб ва эҳтиёжларимиз билан қизиқмаганликлари чакки-да.

Районда 5669 нафар уруш ва меҳнат ветерани бор. Уларнинг 500 нафардан ортиғи ҳозирги кунда ҳам меҳнат қучоғида. Кўпчилиги асосан оилавий пудратга бошчилик қилишмоқда. Тоштемир Жўлдиқораев районда биринчи бўлиб кооперация тузди. Ёки Александр Плюскинни олайлик. У Паркент автобус-таксомотор парки партия ташкилотининг секретари, шу билан бирга слесарликни ҳам уддаламоқда. Султон Эшматов, Тожибой Дўстовларни доимо мактабларда, меҳнат коллективларида учратасиз. Улар ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашга ҳисса қўшишаяпти.

— Ҳа, биз ишлаяпмиз, одамларга тарбиявий таъсир кўрсатишга, меҳнатимиз ва сўзимиз билан қайта қуришга хизмат қилишга қўлимиздан келганча ҳаракат қилаяпмиз, — деди сўнгра Музаффар ака, — лекин қарс икки қўлдан чиқади. Уруш ва меҳнат ветеранларига ғамхўрликни кучайтириш, шарт-шароитларни яхшилаш, кўрсатилаётган хизмат турларини кўпайтириш лозим. Яқинда махсус рейд ташкил этиб кимнинг нимага муҳтож эканлигини ўрганиб чиқдик. 18 кишининг оиласида қаровчиси йўқлиги, 150 нафар уруш ва меҳнат ветерани эса алоҳида медицина ёрдамига, уй-жой шароитларини яхшилаб олишга, коммунал хизматнинг кўпгина турларига муҳтож эканлиги аниқланди.

Район ижроия комитетидагилар ветеранларнинг умумий сони билан қизиқишади-ю, аммо уларнинг шароитларини яхшилаш ҳақида бош қотиришмайди. Район матлубот жамияти раисининг ўринбосари Сайфиддин Йўлдошев ҳам қўполлик ва қаттиққўллик қилаяпти. Уруш ва меҳнат ветеранларига хизмат кўрсатаётган савдо дўконларида кўпинча мавсумий кийим-кечаклар, гўшт, ва сут маҳсулотлари бўлмайди. Биз бундай магазинларни хўжакўрсинга кўпайтиришни эмас, уларни зарур истеъмол буюмлари ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан етарли даражада таъминлаб қўйилишини истаймиз!

Э. ҲАЙДАРОВ.

✦ Тошкент шаҳридаги 84-ўрта мактабда ташкил этилган интернационал дўстлик клуби аъзолари Болгария, Чехословакия, шунингдек, мамлакатимиз иттифоқдош республикаларидаги тенгдошлари билан хат орқали мунтазам алоқа қилиб туришади. Улар ўз мактубларида ўқиш, турли кечалар, баҳс давралари, концерт уюштиришдаги ютуқ ва тажрибалари билан ўртоқлашадилар. Бундай тадбирларга доимо болаларнинг севимли мураббийси Набияхон Раҳматова бош-қош. СУРАТЛАРДА: (чапда) Н. Раҳматова клуб аъзолари даврасида. Бу қизча (ўнгда) ижро этаётган афғонча рақс ҳаммага қувонч бағишлади.

Р. Альбеков фотолари.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ҚЎНҒИЗЛАР УЧУН ҚОПҚОН

✦ Швейцарияда сўнгги йилларда ўрмонларни ҳимоя қилиш йўлида бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Улардан бири заҳарли дорилар ишлатмай илдизхўр қўнғизларга қарши курашдир. Бунинг учун ўрмонларга махсус қопқонлар қўйилади, унга тушган қўнғиз эса у ердан сира чиқиб кета олмайди. Шундай усул билан ўтган йили, ўрмон хўжалиги федерал бюросининг ҳисобига қараганда, 60 миллион қўнғиз тутилган. Зараркунандаларга қарши курашнинг бундай усули мутахассисларнинг фикрича энг самарали бўлиб, қўнғизлар сонини тобора камайишига олиб келар экан.

ИЛОНБАЛИҚ ТОБОРА КАМАЙМОҚДА

✦ Голландиялик олимлар яқин вақтлар ичида мамлакат дарёлари ва каналларида ноёб бўлган илонбалиқ тури йўқолиб кетишидан ташвишга тушишмоқда. Биологларнинг фикрича бунинг асосий сабаби экинзорлардан дарёларга оқиб келаётган фосфатли ўғитлардир. Яна бир омиллардан бири, бу қимматбаҳо балиқни керагидан ортиқ тутилаётганидир. Биологлар бир вақтлар Голландияда анча сероб бўлган осётр, олабуға, чўртанбалиқ, сулаймонбалиқ (лосос)лар куни энди илонбалиқ бошига тушади, дейишмоқда.

БОСИЛМАГАН МАТЕРИАЛЛАР ИЗИДАН

ФАКТЛАР ТАСДИҚЛАНДИ

Редакцияга Тошкент районидаги 31-ўрта мактаб бошланғич синф ўқитувчиси Венера Барневна Бибишевадан келган хатда бу ерда педагогик коллектив орасида муҳитнинг носоғломлиги, меҳнатни ташкил этиш, ўқув-тарбия ишларини йўлга қўйишда жиддий камчиликлар мавжудлиги баён этилган эди.

Мазкур шикоят район партия комитети, область халқ маорифи бўлими билан биргаликда текширилди ва хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. Ишда хатоларга йўл қўйганлиги учун мактаб директори Яшнар Шарипова маъмурий жазоланди. У ҳозир ўз аризасига биноан 35-ўрта мактабга ўтиб чет тилидан дарс бермоқда.

Айни пайтда отасига қараб туриши туфайли прогулга йўл қўйганлиги, аммо бу ҳақдаги справкани мактаб маъмуриятига кечикиб кўрсатганлиги учун В. Бибишевага ҳам маъмурий жазо берилди.

Район партия комитети, область ва район халқ маорифи бўлимлари мактабда муҳитни соғломлаштириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ўқув-тарбия ишларини янги талаблар асосида ташкил этиш юзасидан тегишли тадбирлар белгиламоқдалар.

БУТУНИТТИФОҚ ПЕДАГОГИК ЎҚИШЛАРИ

Ўқув ва тарбия сифатини оширишни, ҳар бир предметни ўқитишнинг юксакроқ илмий даражасини, фанларнинг асосларини мустаҳкам эгаллаб олишни таъминлаш умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг Асосий йўналишларида илгари сурилган ғоят муҳим талаблардан биридир. Бу вазифалар педагогик ишнинг мазмуни ва методларини такомиллаштиришни, дарсни ташкил этишни янада яхшилашни тақозо қилади.

Бинобарин, машғулотларнинг юксак самарадорлигига эришиш педагогик коллективларнинг жанговар шиорига айланиб қолган ҳозирги вақтда бу борада катта ижодий ва новаторлик ишлари кенг қулоч ёзмоқда. Илғор ўқитувчиларнинг орттирган бой тажрибаларини оммалаштириш ва ёшларга берилаётган билимларнинг пишиқ ва пухта бўлиши йўлида қатор муҳим тадбирлар кўрилмоқда. VIII Бутуниттифоқ педагогик ўқишларини «Ўқув-тарбия жараёнини ташкил қилишнинг асосий шакли бўлган дарс самарадорлигини ошириш» деган мавзуга бағишланиши ҳам бежиз эмас.

СССР халқ маорифи Давлат комитети, маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи Марказий Комитети томонидан уюштирилаётган мамлакатимиз ўқитувчиларининг бу йиғини 17—20 май кунлари Тошкентда бўлиб ўтади.

Санъат саройида очилган Бутуниттифоқ педагогик ўқишларига жойларда катта тайёргарлик кўрилди. Унга энг тажрибали ва новатор педагогларнинг докладлари танлаб олинди. Уларда асосий эътибор дарснинг ўқув-тарбиявий жараёнини яхшилашга қаратилади.

«Педагогик ўқиш»лар ўз ишини ялпи ва секция мажлислари асосида ташкил этади. Миллий мактабларда рус тили ва адабиёти, чет тили, тасвирий санъат ва музика, оилавий ҳаёт этикаси ва психологияси предметларига бағишланган докладлар маълум секцияларда тингланади. Ижтимоий-сиёсий ва табииёт, математика фанлари бўйича тайёрланган докладлар ҳам эътиборни ўзига тортади.

Олти ёшли биринчи синф ўқувчиларини ўқитиш масалалари алоҳида бир секция мажлисида атрофлича кўриб чиқилади. Шунингдек, «Дарсни такомиллаштиришда билимларни пропаганда қилишнинг роли», «Ҳунар-техника билим юртларида дарс самарадорлигини ошириш» каби секцияларда ўқитувчилар ўз иш тажрибалари билан ўртоқлашадилар. Узлуксиз таълимни жорий этишни йўлга қўйиш мақсадида кечки мактабларда дарс сифатини яхшилашга қаратилган докладлар ҳам тингланиб, муҳокама қилинади.

Педагогик билимлар кўриги давомида «Мактаб ҳаётини демократлаштириш сабоқлари ва муаммолари — бу сен билан бизнинг революциямиз», «Ўқитувчи маҳорати ва дарс технологияси», «Ҳақиқат ва истиқбол» ва бошқа мавзуларда «давра суҳбатлари» ташкил этиш ҳам кўзда тутилди.

Шу нарса диққатга сазоворки, «Педагогик ўқиш»лар доирасида номлари Иттифоқимизга яхши танилган қатор новатор ўқитувчилар билан ҳам қизғин учрашув ва мунозаралар ўтказиш планлаштирилди. В. Шаталов, С. Лисенкова, Ш. Амонашвили, В. Краковский каби машҳур малакали педагоглар мактабларда, ўқитувчилар давраларида бўлиб, ҳозирги замон дарси қандай бўлиши хусусида фикрлашадилар. Очиқ дарс-семинар машғулотини ташкил этиш ҳам кўзда тутилди. Бу каби тадбирлар, шубҳасиз, илғор педагогик тажрибаларни ўрганишга, замонавий дарсни активлаштиришга яқиндан ёрдам беради.

Саккизинчи Бутуниттифоқ педагогик ўқишлар бўйича Ўзбекистонда тузилган республика штаби билимлар маҳорати кўригини ҳар томонлама намунали ўтказиш тадбирларини кўрди.

Чиндан ҳам «Педагогик ўқиш»лар мамлакатимиз халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими системасидаги ўқув-тарбия муассасаларининг педагоглари, кўплаб ўқитувчилари учун ижодий ва маҳорат синови бўлиб, мактаб ислоҳотида олға сурилган ғояларни рўёбга чиқаришда муҳим босқич бўлиб хизмат қилади.

А. АЛИЕВ,
педагогика фанлари кандидати.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ЮНЕСКО бош директорининг матбуот конференцияси

ПАРИЖ, 16 май. (ТАСС мухбири). Тинчликни мустаҳкамлаш учун кураш, планетамиздаги барча халқлар ҳамкорлигини кенгайтириш ва ҳамжиҳатлигини чуқурлаштириш БМТ маориф, фан ва маданият масалалари билан шуғулланувчи ташкилоти фаолиятининг асосий принципиал йўналишларидан биридир. Бугун ЮНЕСКО қароргоҳида бўлган матбуот конференциясида мазкур ташкилот бош директори Федерико Майор шу ҳақда гапирди. Матбуот конференцияси ташкилот ижроия кенгашининг 25 май куни очиладиган навбатдаги сессиясига бағишланди.

ЮНЕСКО, деди Ф. Майор ТАСС мухбирининг саволига жавоб берар экан, инсоният тинч келажагини таъминлаш, ер юзида мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мақсадини кўзловчи барча ташаббуслар ва конкрет ҳаракатларни табриклайди. Биз шу муносабат билан СССР ва АҚШ ўртасидаги муносабатларда бошланган ҳамжиҳатликни мамнуният билан қайд этамиз. Биз Москвада олий даражада бўладиган Совет — Америка учрашуви ана шу жараённи давом эттиришига, учрашувда ўзаро келишувга эришилишига умид қиламиз. Бу келишув бутун инсониятга зарур бўлган кескинликни юмшатишга хизмат қилган бўлур эди.

Ҳозирги вақтда бутун дунёда ядро асрида янгича тафаккур оммавий равишда тан олинмоқда, деб таъкидлади ЮНЕСКО бош директори. Биз фақат бугунги кун учунгина эмас, айни вақтда келажак авлод учун ҳам жавобгармиз. Мана шу сабабли бугун, масалан, атроф-муҳитни муҳофаза этиш соҳасида умумий куч-ғайратлар жуда муҳимдир.

ЮНЕСКО, унинг уставида ёзиб қўйилганидек, ўсиб келаётган авлодни тинчлик, бирдамлик ва дўстлик руҳида тарбиялаш ишида жуда катта роль ўйнашга даъват этилган. Турли мамлакатлардаги кишилар ва халқлар ёшлигиданоқ биргаликда яшашга ўрганишлари, бир-бирларига душманлик қилмасликлари лозим.

● **Американинг Кентукки штатида истиқомат қилувчи Бейкер оиласи камбағаллардан ҳисобланмайди. Уларнинг турар ва иш жойи ҳам бор. Лекин оиланинг молиявий аҳволи қашшоқларча турмуш кечиришга мажбур этади. Квартира, газ, электрга ҳақ тўлаш учун бу оила ҳайвонлар учун озиқ-овқатлар сотиладиган магазинлардан харид қилишга мажбур. Улар давлатдан ҳам ҳеч қандай моддий ёрдам олишга ҳақлари йўқ.**

ТАСС фотохроникаси.

СПОРТ

ВЕЛОСПОРТ

✦ ТИНЧЛИК велопойгасининг еттинчи босқичида голландиялик Роб Хармелинг маррага биринчи бўлиб келди. Польшанинг Нови-Тарг ва Катовица шаҳарлари оралиғидаги 189 километрлик масофани у 4 соат 38 минут 43 секундда босиб ўтди. Шахсий ҳисобда ҳамон ГДР терма командаси аъзоси Уве Амплер пешқадамлик қилмоқда. Владимир Пульников пешқадамдан бор-йўғи 23 секунд ортда қолмоқда. Умумкоманда ҳисобида мамлакатимиз терма командаси биринчи ўринни эгаллаб турибди. Улар энг яқин таъқибчилари ҳисобланмиш ГДР-лик велосипедчилардан 53 секунд олдинда боришмоқда.

ШАХМАТ

✦ ГОЛЛАНДИЯНИНГ пойтахтида шахмат бўйича ўтказилаётган халқаро турнирнинг учинчи турида жаҳон чемпиони Гарри Каспаров ва жаҳон экс чемпиони Анатолий Карповлар ўзаро баҳс юритишди. Мазкур ўйин дуранг натижа билан тугади. Уч турдан сўнг Каспаров ва Карповлар икки очко билан олдинда боришмоқда.

ФУТБОЛ

✦ ФИЗКУЛЬТУРА коллективлари командалари ўртасида саккизинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди. «Химик» (А) — «Норин» — 1:4, «Автомобилист» — «Сельмашчи» — 0:2, «Умид» — УСК — 3:1, «Бинокор» — «Бетоншчик» — 3:0, «Химик» (Н) — РФОСММ — 2:0, «Колхозчи» — «Кооператор» — 2:2, «Ҳисор» — «Ўроқ ва Болға» — 4:1, «Савай» — «Геолог» — 2:0, «Зарафшон» — «Гулистончи» — 2:2.

Командалар турнир жадвалида қуйидаги ўринларни эгаллаб туришибди:

Командалар	У	Т	О
«Сельмашчи»	8	24—1	14
«Умид»	8	14—5	11
«Гулистончи»	8	13—6	11
«Норин»	8	17—12	11
«Кооператор»	8	23—11	10
«Геолог»	8	16—10	10
«Автомобилист»	8	17—11	9
«Савай»	8	8—11	8
«Ҳисор»	8	8—14	8
«Химик» (Н)	8	14—12	7
«Бинокор»	8	12—12	7
«Колхозчи»	8	12—12	7
«Бетоншчик»	8	10—15	7
РФОСММ	8	7—9	7
«Ўроқ ва Болға»	8	7—11	6
УСК	8	7—15	5
«Зарафшон»	8	7—27	3
«Химик» (А)	8	3—25	3

ЭРТАГА — НАВБАТДАГИ ҚАБУЛ

«Тошкент ҳақиқати» газетаси редакцияси ҳузуридаги жамоатчилик Совети ўзининг навбатдаги қабулини эртага — 19 май, пайшанба куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади.

Бу сафар меҳнаткашларни жамоатчилик Советининг аъзоси, область прокуратураси умумий назорат бўлимининг бошлиғи Ҳошимхўжа Набиевич Набиев қабул қилади.

Жамоатчилик Советининг қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонада жойлашган. Телефонлар: 33-40-48, 32-53-54.

«Тошкент ҳақиқати» жамоатчи совет қабулхонаси.

ВЕНАДАГИ МАСЛАҲАТЛАШУВЛАРДА

ВЕНА, 16 май. (ТАСС). Бугун бу ерда Варшава Шартномасида ва НАТОда қатнашувчи давлатлар вакилларининг Атлантикадан Уралгача Европадаги қуролли кучлар ва оддий қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида бўлажак музокаралар мандатини ишлаб чиқиш хусусидаги маслаҳатлашувлари доирасида навбатдаги учрашув бўлди. Музокараларни ташкил этишга ва ўтказиш тартибига тааллуқли бир қанча масалалар хусусидаги ишда силжишга эришилди.

ВАТАНПАРВАРЛАР ҲАРБИЙ ҲАРАКАТЛАРНИ КУЧАЙТИРМОҚДАЛАР

ГАВАНА, 17 май. (ТАСС). Кейинги ҳафта давомида Сальвадордаги Дуарте режимининг қўшинлари қўзғолончиларга қарши жангларда ўлганлар ва ярадор бўлиб, 228 солдат ва офицердан маҳрум бўлди. Партизанларнинг «Венсеремос» радиостанцияси хабар қилишича, Фарабундо Марти номидаги миллий озодлик фронти мамлакатнинг бир неча департаментида ўз операцияларини кучайтириб юборди.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 20 майда чиқади).

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Тошкент область кинофильмлар прокати идораси
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИДА
МАЙ ОЙИДА
В.И.ЛЕНИН НОМИДАГИ БУТУНИТТИФОҚ ПИОНЕР ТАШКИЛОТИ ТУЗИЛГАН КУНГА БАҒИШЛАБ

«БИЗ ЛЕНИНЧА ДЎСТЛИК БИЛАН ҚУДРАТЛИМИЗ!»

шиори остида
ФИЛЬМЛАР ТЕМАТИК НАМОЙИШИНИ ЎТКАЗАДИ.

Олмалиқ шаҳри, «Олмалиқ» кинотеатрида
18-19 майда — «Орлёнок».
Ангрен шаҳри, «Дружба» кинотеатрида
18-19 майда — «Қизил асаларилар».
Оҳангарон шаҳри, «Восход» кинотеатрида
18 майда — «Ҳазрати олийлари, тайёр бўлинг».
21-22 майда — «Будёновка».
Нариманов шаҳри, «Боку» кинотеатрида
18 майда — «5-«Б» даги шумтака».
19-20 майда — «Алдам-қалдамли бир».
Янгибозор посёлкаси, «Октябрь 50 йиллиги» кинотеатрида
18 майда — «Ох бу, Настянинг дастидан».
18-19 майда — «Чўнтакдаги қуёш».
Янгийўл шаҳри, «Победа» киноеатрида
18 майда — «Жанговар дўмбира ҳақида эртак!»
19-20 майда — «Олис мамлакатлар».
Чирчиқ шаҳри, «Навоий» кинотеатрида
18 майда — «Огинский полонези».
19-20 майда — «Ғаройиб топилма ёки энг оддий мўъжиза.
Қибрай посёлкаси, «Союз» кинотеатрида
18 майда — «Трубачёв отряди курашмоқда».
19-20 майда — «Ғолиб».

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг
МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ УНИВЕРСИТЕТИ
1988—1989 ўқув йили учун
СИРТҚИ БЎЛИМГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Марксизм-ленинизм университетининг сиртқи бўлими фақат қишлоқ жойлари учун пропагандист кадрлар тайёрлаб чиқаради.

Ўқиш муддати — 2 йил.

Сиртқи бўлимга бошланғич партия ташкилотининг тавсиясига кўра олий сиёсий маълумотга эга бўлмаган пропагандистлар танлаб олинади.

Сиртқи таълим 1988—1989 ўқув йилида «ПРОПАГАНДИСТЛИК МАҲОРАТИНИ ОШИРИШ» бўлимида ташкил этилади.

Тингловчилар 2 йил мобайнида сиёсий ўқиш назарияси ва методлари, мамлакат экономикасини бошқаришнинг янги системаси, марксча-ленинча фалсафанинг актуал масалалари, совет жамиятида демократияни ҳар томонлама кенг таркиб топтириш, жаҳон миқёсида идеологик кураш олиб бориш проблемалари юзасидан таълим оладилар.

Ўқиш даврида кўрсатма сессиялари (сентябрь), 10 кунлик ўқув сессиялари (ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда декабрь ва апрель ойларида) ўтказилади.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг қабул комиссияси район партия комитетларида 1988 йил 16 июндан 30 июнгача ишлайди.

Университет адреси: Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 17-уй. Телефонлар: 33-84-46, 33-21-61, 33-99-05.

Макулатура топширувчи гражданлар диққатига!
ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТАЙЁРЛОВ КОРХОНАСИНИНГ
ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИДА

А. РИБАКОВнинг «ДЕТИ АРБАТА» («Арбат болалари») китобига

АБОНЕМЕНТЛАР ТАРҚАТИЛАДИ

ҲАР БИР ҚАБУЛ ПУНКТИДА
19, 20, 26, 27 майда — 100 тадан;
21, 22, 28, 29 майда — 150 тадан абонемент тарқатилади.

А. РИБАКОВнинг «ДЕТИ АРБАТА» («Арбат болалари) китобига абонементлар фақат бир вақтнинг ўзида 20 килограмм макулатура ёки 3 килограмм ип-газлама латта-путталари топширгандан кейингина берилади.

Макулатуралар гражданлардан фақат хилига қараб: газета, китоб-журнал, рўзғор картони ва ўров қоғозлари тарзида алоҳида-алоҳида дасталаб боғланган ҳолда қабул қилинади. Топширилган хом ашё учун 52-01 прейскуранти бўйича иккиламчи хом ашё харид нархларига биноан ҳақ тўланади: 1 кг. макулатура учун — 2 тийин, 1 кг ип-газлама латта-путталари, қоплар, бўз латта-путталар учун — 6 тийин ҳақ тўланади.

Қабул пунктлари ҳар куни соат 9 дан 18.00 гача ишлайди.

Дам олиш куни — душанба, сешанба.

Абонементларнинг амал қилиш муддати — китоб савдоси тармоқларига мазкур китоб келиб тушгани ҳақидаги эълон чиққан кундан бошлаб 3 ой.

МАГАЗИН-ПУНКТЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИ:

Олмалиқ шаҳри, Островский кўчаси (Марказий бозор территориясида) — 1-магазин; М. Горький номидаги клуб — 2-магазин;

Ангрен шаҳри, Комсомол кўчаси, 52-уй — 1-магазин; 31-квартал, 10-уй — 2 магазин;

Чирчиқ шаҳри, Пионер кўчаси (11 ва 13-уйлар орасида) — 1-магазин; Коммунистик кўчаси, 22-уй — 2-магазин;

Бекобод шаҳри, Аббосов кўчаси, 37-уй — 1-магазин; 12-Микрорайон («Динамо») магазини бекати) — 2-магазин;

Янгийўл шаҳри, Деҳқон кўчаси, 11-тупик;

Оҳангарон шаҳри, Привокзал кўчаси, 3-уй;

Красногорск шаҳри, Советская кўчаси («Автосервис» территориясида);

Янгиобод шаҳри, Дукент посёлкаси, Октябрь кўчаси, 9-уй.

НАМАНГАН ШАҲРИДАГИ
15-АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИ
ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРДАН
«ГАЗ-24» автомобиллари ва ҳамма моделлардаги «МОСКВИЧ» автомобиллари ва уларнинг агрегатлари: узатиш коробкаси, олдинги ва орқа мостларни
ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА
КАПИТАЛ РЕМОНТ УЧУН

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

1989 йил учун
ҚАПИТАЛ РЕМОНТ ЮЗАСИДАН
ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

«МОСКВИЧ» автомобилларини капитал ремонт қилиб бериш муддати — 5-15 кун, «ГАЗ-24» автомобилларини капитал ремонт қилиб бериш муддати — 25-30 кун.

Завод ремонт қилинган тайёр агрегатларга эга.

Справкалар ва таклиф-мулоҳазалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 716010, Ўзбекистон ССР, Наманган шаҳри, Марғилон кўчаси, 105-уй. Телефонлар: 6-28-05, 6-25-44.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Р - 16633. А. 1603.